

Taloussuunnitelma

2022 - 2024

Hämeenkyrön kunta

Kv 1.11.2021

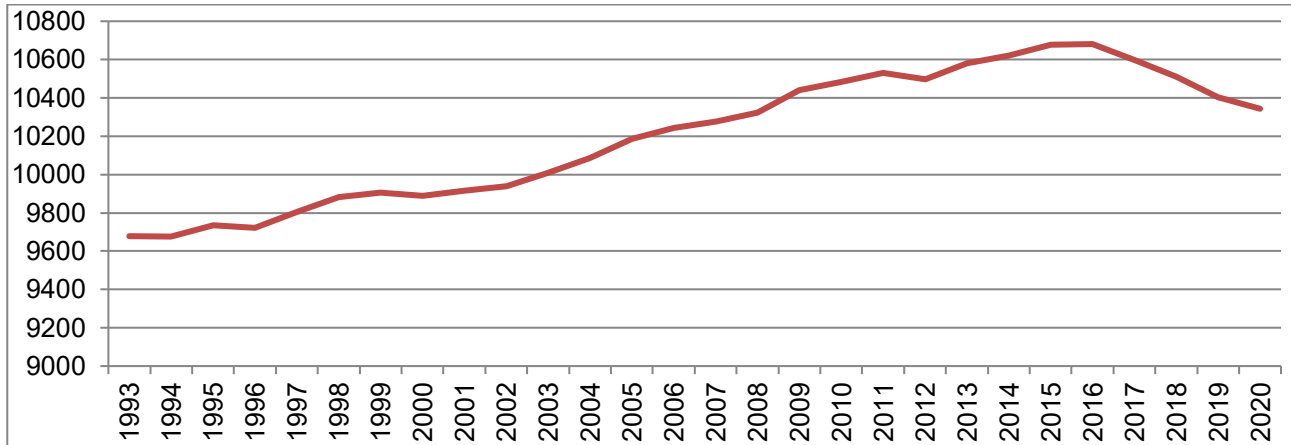
Sisällys

Toimintaympäristö ja talouden kehitysnäkymät	3
Väestötietoja	3
Elinkeinorakenne.....	5
Työllisyystilanne	6
Asuntorakentaminen	6
Yleinen taloudellinen tilanne.....	6
Verotulot.....	7
Valtionosuudet	8
Kuntastrategia.....	9
Menestyvä Hämeenkyrö 2030 kuntastrategia	9
Hyvinvointi.....	9
Hinku ilmastonmuutostavoitteet	10
Talousarvion tavoitteet	11
Henkilöstö	12
Kuntakonserni.....	15
Kokonaistalouden näkökulma	18
Tuloslaskelma	19
Rahoituslaskelma.....	21
Suunnitelmavuodet 2023 - 2024	22
Talouden tasapainotus.....	24
Käyttötalous	25
Hallintopalvelut.....	32
Perusturvapalvelut.....	36
Sivistyspalvelut.....	43
Elinympäristöpalvelut	56
Investoinnit.....	63

Asiakirja täyttää saavutettavuusdirektiivin helppokäyttöisyysvaatimukset sekä lain digitaalisten palvelujen tarjoamisesta, 7 §.

Toimintaympäristö ja talouden kehitysnäkymät

Väestötietoja

Kunnan väkiluku oli pitkään kasvu-uralla. Muutama vuosi sitten kasvu taittui ja siirryttiin väestön vähentymisen aikaan. Viimeisen vuoden aikana väestö on taas kasvanut.

Strategian mukainen väestönkasvun tavoite on 50 asukasta vuosittain. Vuonna 2020 aloitettiin elinvoimaohjelma, jonka puitteissa vuosi 2021 määriteltiin vetovoimavuodeksi. Vetovoimavuoden tarkoituksena on saada luotua myönteinen palvelukokemus kunnan palveluista ja tätä kautta edistää kunnan markkinointia maaseudun asuinkuntana.

Tässä luvussa ennakoitu väestökehitys perustuu Tilastokeskuksen väestöennusteeseen. Se perustuu tähän mennessä tapahtuneeseen muutokseen, se ei ota huomioon muutostekijöitä, jotka voivat muuttaa kehitystä.

Pirkanmaa on Uudenmaan ja Ahvenanmaan jälkeen kolmanneksi nopeimmin kasvava maakunta. Erityisesti kehyskuntien kehitys näyttää nyt lupaavalta. Pirkanmaa laatii parhaillaan maakuntaohjelmaa ja valitsee siihen tavoitteellisen väestösuunnitteen eli kehitysnäkymän, jota maakunta tavoittelee. Se tulee olemaan parempi kuin Tilastokeskuksen väestöennuste.

Tilastokeskuksen väestöennuste on Hämeenkyrölle pessimistinen. Toimintaympäristön muutosten vuoksi on perusteltua laatia Tampereen kehyskunta-alueeseen kuuluvalla Hämeenkyrölle tavoitteellinen mutta realistinen väestösuunnite. Tämä tehdään Pirkanmaan maakuntaohjelmaan valmistuvan väestösuunnitteen pohjalta.

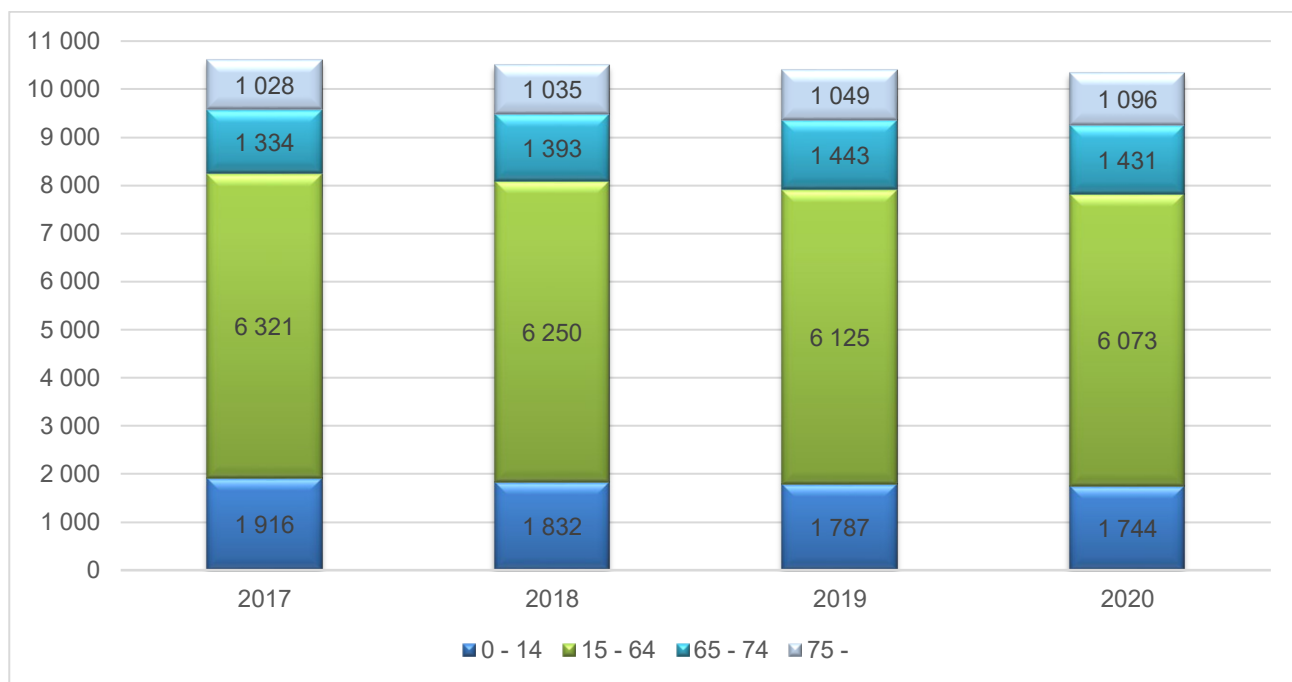
Väkiluku 31.12.2020 oli 10 344 (edellisenä vuonna 10 404 henkeä) (Tilastokeskus; väestönmuutosten ennakkotiedot). Elokuun 2021 lopussa väkiluku oli 10 379. Väkiluvun muutos elokuu 2020 – elokuuhun 2021 oli +15 henkilöä, +0,14 %.

Kunnan väkiluku on ollut korkeimmillaan 1960-luvun alkupuolella, hieman yli 10 700 henkeä. 1980-luvulla väkiluku putosi noin yhdeksään tuhanteen henkeen. Tämän hetken väkiluku on vuoden 2009 tasoa.

Väestörakenne

	2017	2018	2019	2020
0 - 14	1 916	1 832	1 787	1 744
15 - 64	6 321	6 250	6 125	6 073
65 - 74	1 334	1 393	1 443	1 431
75 -	1 028	1 035	1 049	1 096
yhteensä	10 599	10 510	10 404	10 344

(Tilastokeskus; väestö osa-alueittain)

Tilastokeskuksen väestöennuste

	2020	2025	2030
0 - 14	1 752	1 570	1 351
15 - 64	6 146	5 907	5 729
yli 65 -vuotiaat	2 523	2 733	2 962
yhteensä	10 421	10 210	10 042

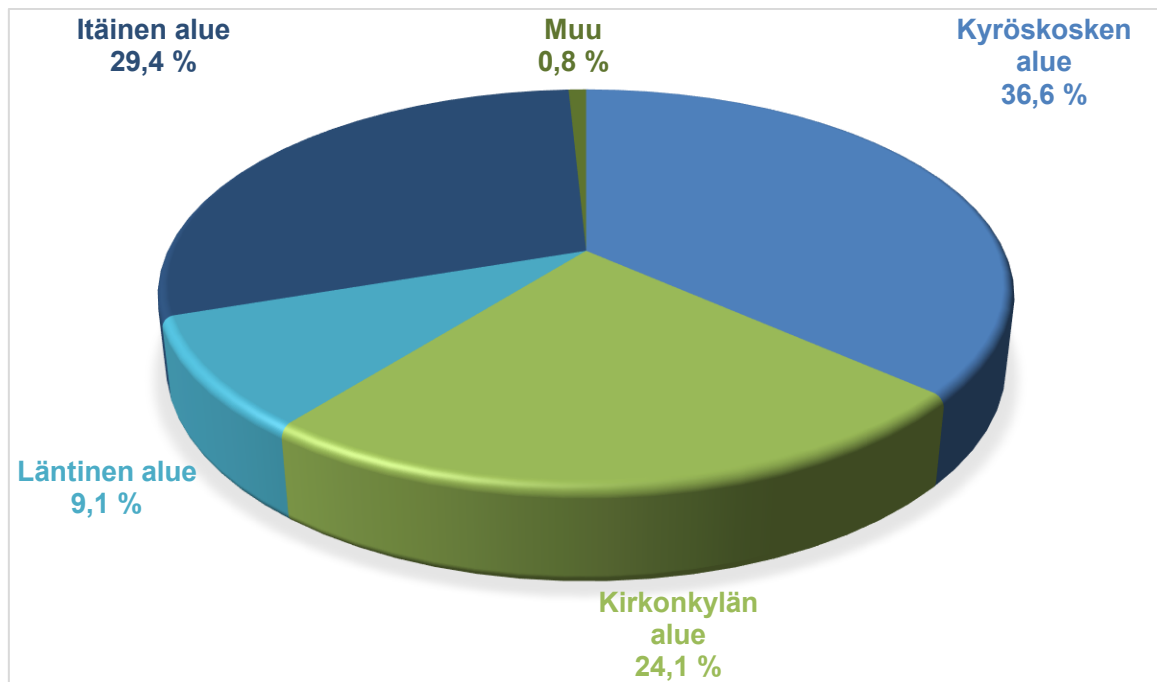
Väestön muutos

	2017	2018	2019	2020
Syntyneet	105	73	84	82
Kuolleet	125	117	112	95
Kuntien välinen tulomuutto	458	508	486	521
Kuntien välinen lähtömuutto	546	551	551	574
Maahanmuutto	34	11	17	19
Maastamuutto	12	13	16	16
Väkiluvun korjaukset	1	0	-5	3
Kokonaismuutos	-85	-89	-98	-60

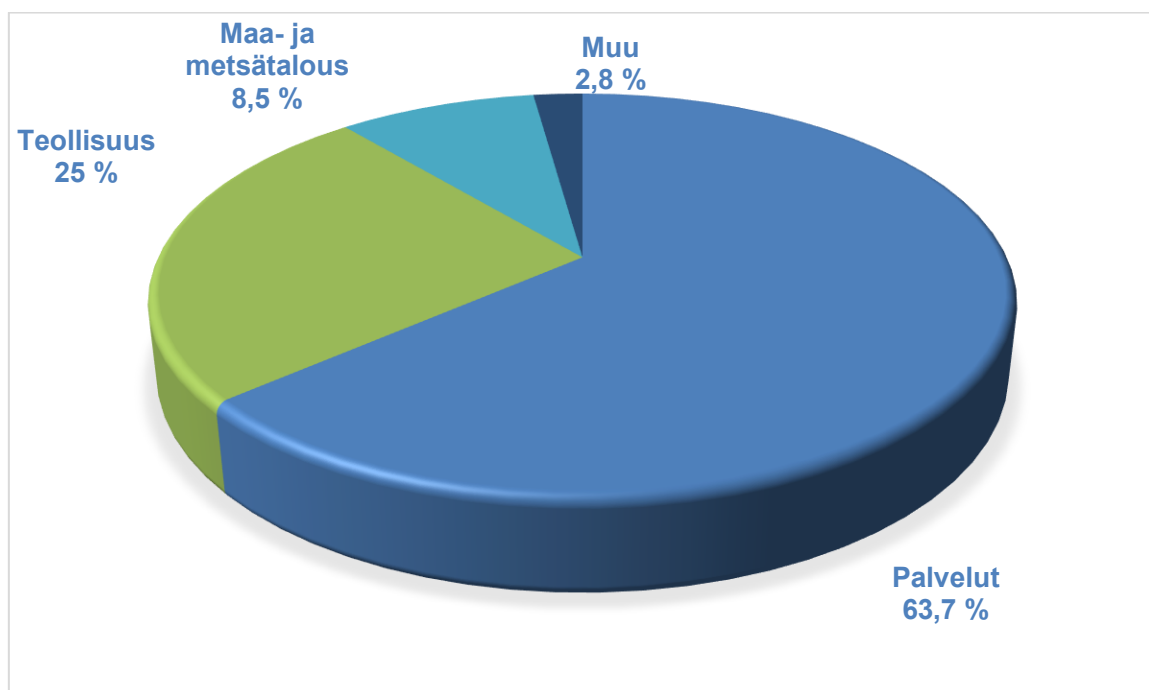
Ikärakenteen muuttuessa kuolleisuus on ylittänyt syntyvyyden määrän. Lähtömuutto on tulomuuttoa suurempi.

Väestön jakautuminen alueittain

Alue	2017	2018	2019	2020
Kyröskoski	3 871	3 844	3 804	3 798
Kirkonkylä	2 535	2 530	2 493	2 439
Läntinen	974	959	911	904
Itäinen	3 142	3 093	3 110	3 106
Tuntematon	77	84	86	97

Elinkeinorakenne

Lähde: tilastokeskus, tiedot vuodelta 2018

Työllisyystilanne

Pirkanmaan työttömyysprosentti on elokuun lopun tilanteessa 9,9. Työttömyysprosentti Hämeenkyrössä oli TE-toimiston syyskuun tilaston mukaan 8,2 %. Edellisenä vuonna työttömyysprosentti oli 10.

Työvoiman määrä Hämeenkyrössä elokuun tilaston mukaan on 4 661 henkeä. Työttömänä oli 381 (471 vuonna 2020) henkilöä. Näistä pitkäaikaistyöttömiä on 149 (98).

Avoimien työpaikkojen määrä on kasvanut edellisen vuoden 30 paikasta 120 paikkaan.

Asuntorakentaminen

Vuonna 2020 valmistui 19 asuntoa. Vuonna 2021 tähän mennessä (29.9.) on valmistunut 14 asuntoa.

Yleinen taloudellinen tilanne

Valtion talousennusteen mukaan kansantalous kasvaa 3,3 vuonna 2021. Talouden toipuminen Covid-19 -epidemiasta on ollut nopeaa keväästä alkaen. Talouskasvun ennustetaan pysyvän vahvana myös vuosina 2023 -2024.

Kuntien talouden kehitys

Ensi vuosi on viimeinen talousarviovuosi, kun kuntien talousarvioihin sisältyy sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastustoimi. Hallituksen kuntatalouslinjausten mukaisesti kuntatalous pidetään neutraalina vuonna 2022. Valtio korvaa budjettiesityksen mukaan täysimääräisen tehtävien lisäyksistä tai laajennuksista aiheutuvat lisämenot tai tulovähennykset vuonna 2022. Lakisääteisten kustannusten nousua ei kuitenkaan korvata.

Valtionosuuksiin sisältyy sekä lisäyksiä että leikkauksia. Yhteenlaskettuna peruspalveluiden valtionosuudet laskevat. Käytännössä uudet ja laajenevat tehtävät tulevat kunnan rahoitettavaksi.

Vuoden 2021 talousarvion toteutuminen

Vuoden 2021 talousarvio tehtiin alun perin yli kolme miljoonaa euroa alijäämäisenä. Alkuvuonna hyväksyttiin muutostalousarvio, jossa alijäämä pieneni puoleen miljoonaan euroon. Samassa yhteydessä hyväksyttiin talouden tasapainotusohjelma, jossa todettiin, että syksyllä tehdään toinen supistava muutostalousarvio.

Valtuusto hyväksyi syyskuussa sopeuttamisohjelman teon aloituksen ja alkuvuonna tehty talouden tasapainotusohjelma lakkasi olemasta voimassa.

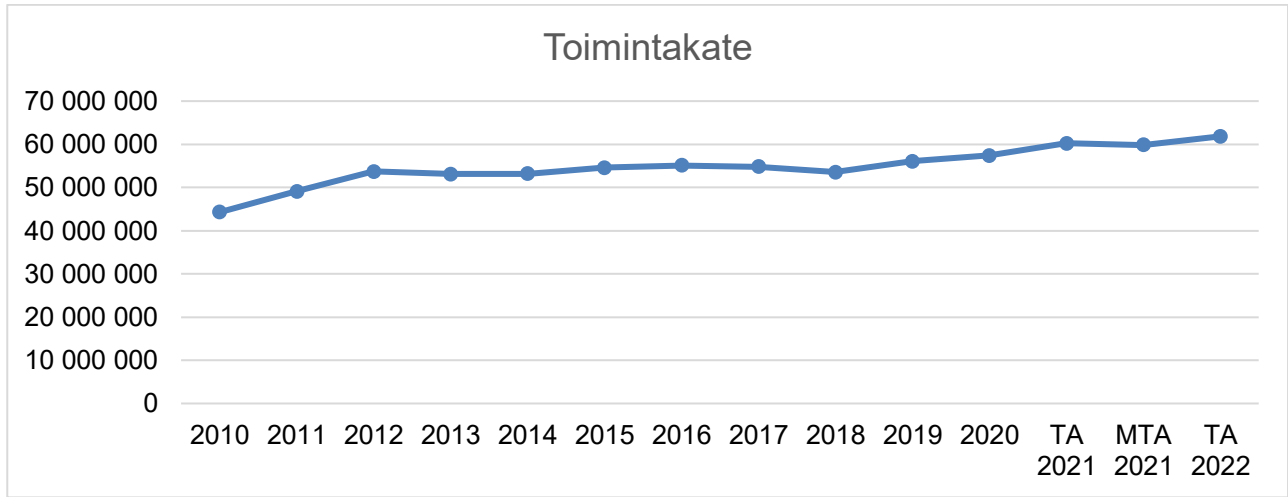
Vuoden 2022 talousarvion valmistelu

Talousarvion valmistelua ohjaa vuonna 2018 hyväksytty kuntastrategia Menestyvä Hämeenkyrö 2030.

Talousarviota tehtäessä tiedettiin, että sopeutusohjelman laadinta alkaa samaan aikaan, kun talousarvio kootaan. Talousarvio päätettiin tehdä nopeutetulla aikataululla alta pois, jotta voidaan keskittyä sopeuttamisohjelman tekoon. Talousarviota tehtäessä tiedettiin

myös se, että muutostalousarvio tehdään heti alkuvuonna sopeuttamisohjelman ensimmäisen vuoden toteuttamiseksi.

Hallitus ei antanut kehystä talousarvion laadintaan. Talousarvio on koottu lautakuntien talousarvioesitysten yhteenvedon perusteella. Johtoryhmä on kunnanjohtajan johdolla koonnut siitä kunnanjohtajan talousarvioesityksen.

Verotulot

Verotulot on arvioitu Kuntaliiton verotulojen ennustekehikon perusteella.

1 000 euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kunnallisvero	35 286	36 000	36 865	18 885	18 500
Kiinteistövero	1 947	2 105	2 105	2 105	2 105
Yhteisövero	1 778	2 395	1 780	1 310	1 295
Yhteensä	39 012	40 500	40 750	22 300	21 900

Veroperusteissa ei ole muutosta vuodelle 2022. Vuoden 2023 alusta kunnan sote-toiminta siirtyy hyvinvointialueelle ja kunnan verotulot pienevät.

Kiinteistöveroprosentit ovat vuoden 2022 prosenttien suuruiset kaikkina suunnitelmavuosina.

Yleinen	0,95 %
Vakituinen asunto	0,48 %
Muut asunnot	1,15 %
Voimala	3,10 %
Rakentamattomat tontit	4,50 %
Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistövero	0,00 %

Suunnitelmavuosille ei laskelmaan ole otettu korotusta. Kiinteistöverojärjestelmään tulee mahdollisesti muutos lähivuosina. Uudistuksen ei ole tarkoitus muuttaa kiinteistöverojen tuoton kokonaisuutta, mutta se muuttaa verotusarvoja ja kiinteistöveroprosentteja.

Valtionosuudet

Valtionosuudet vuodelle 2022 on arvioitu Kuntaliiton tietojen perusteella.

Suunnitelmavuosien 2023 – 2024 valtionosuudet on arvioitu kokonaistasolla varovaisesti alakanttiin. Laskelmat tarkentuvat vasta loppuvuonna ja päivitettyt tiedot saadaan sopeuttamishjelmaan.

1 000 euroa	TA 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2024
valtionosuudet yhteensä	23 400	24 100	9 700	9 500
valtionosuuksista peruspalvelujen valtionosuus	12 455	12 091		
valtionosuuksista verotulotasaus	6 102	6 547		
valtionosuuksista verotulomenetysten kompensatio	4 843	5 462		

Kuntastrategia

Menestyvä Hämeenkyrö 2030 kuntastrategia

Taloussuunnitelman ja sen tavoitteiden valmistelua ohjaa keväällä 2018 hyväksytty kuntastrategia Menestyvä Hämeenkyrö 2030.

Strategisia painopistealueita on kolme ja kullakin on avaintavoitteita. Näiden pohjalta on laadittu taloussuunnitelman tavoitteet, jotka valtuusto taloussuunnitelmissa hyväksyy. Kaikille palvelualueille on asetettu tavoitteet kaikissa kolmessa kuntastrategian strategisessa päämäärässä. Palvelujohtajien tehtävänä on huolehtia päämäärien toteutumisesta palvelualueella.

Painopiste Hyvinvoiva hämeenkyröläinen tarkoittaa asiakasnäkökulmaa

Avaintavoitteina ovat:

- Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen sekä eriarvoistumisen ehkäiseminen
- Varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen yhtenäisen kasvun polun toteuttaminen
- Kaikenikäisten kuntalaisten elämänlaadun edistäminen
- Korkealaatuiset kuntapalvelut Fiksulla kuntatyöllä
- Rakentava ratkaisuhakuinen ja kuntastrategiaa toteuttava päätöksentekokulttuuri

Hyvinvoinnin tavoitteita asetetaan myös hyvinvointikertomuksessa ja siinä niistä myös raportoidaan vuosittain.

Painopiste Ohittamaton Hämeenkyrö tarkoittaa elinkeinonäkökulmaa

Avaintavoitteina ohittamattomat elinkeinopalvelut ja ohittamattomat asumispalvelut.

Painopiste Pirkanmaan vihreä helmi tarkoittaa kestävyysnäkökulmaa

Avaintavoitteina kestävä kehityksen toteuttaminen sekä kestävä ja resurssitehokas toimintatapa kuntataloudessa.

Hyvinvointi

Hämeenkyrön hyvinvointikertomus ja hyvinvointisuunnitelma hyväksyttiin keväällä 2021. Sen tavoitteet koskevat valtuustokautta 2021 - 2025. Väestön hyvinvoinnin tilasta ja tavoitteiden toimeenpanon etenemisestä raportoidaan valtuustolle vuosittain hyvinvoinnin vuosiraportissa.

Hyvinvointityön kehittäminen etenee vuonna 2022 osana hyvinvointialueen valmistelua eli osana Pirkanmaan tulevaisuuden sote-keskus (Pirsote) -hanketta. Kuntien tehtävä on edelleen kuntalain 410/2015 mukaan edistää asukkaidensa hyvinvointia. Hyvinvointialueesta huolimatta kuntiin jää hyvinvointikoordinaattorin, ehkäisevän päihdetyön koordinaattorin sekä järjestökoordinaation tehtävät. Lisäksi rakennetaan toimivia yhteistyömuotoja ja yhdyspintoja kunnan ja hyvinvointialueen välille. Nämä asiat ovat Hämeenkyrössäkin osa

kehittämistyötä ja mukana uuden kunnan suunnittelussa.

Sote-uudistus sisältää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosan eli HYTE-kertoimen. Se on kannustin kunnille ja valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi kunnan tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Indikaattorit kuvaavat kunnan nykytilaa ja toiminnan tuloksia. Indikaattorit voivat muuttua, mutta aloitusvaiheen indikaattorit on huomioitu Hämeenkyrön hyvinvointisuunnitelmassa. Niitä mitataan kuntiin tehtävillä kyselyillä, esimerkiksi kouluterveyskyselyllä ja TEA-viisarilla.

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi jatkuu vuonna 2022 Liikuntaa lähiympäristössä - hanke, jonka kohderyhmänä ovat alle kouluikäiset lapset, lapsiperheet työikäiset ja ikäihmiset. Hankkeessa järjestetään ryhmiä ja tapahtumia eri ikäisille kuntalaisille, jotta lähiympäristön liikuntapaikat tulisivat tutuiksi. Hämeenkyrö on lisäksi mukana kulttuurihyvinvoinnin hankkeessa usean muun Pirkanmaan kunnan kanssa. Hankkeessa kehitetään kulttuurilähetemallia lapsille ja ikäihmisille. Näiden hankkeiden etenemistä hyvinvointiryhmä seuraa.

Hyvinvointiryhmä kokoontuu vuoden aikana 4 - 6 kertaa.

Hinku ilmastonmuutostavoitteet

Hämeenkyrön kunta on vuodesta 2017 alkaen kuulunut Hinkufoorumiin eli kunta on asettanut päästövähennystavoitteen 80 % vuoden 2007 tasolta vuoteen 2030 mennessä.

Valtuusto hyväksyi kesäkuussa 2020 Hämeenkyrön ilmasto-ohjelman. Se on niin sanottu tiekartta, jota täydennetään vuosittain talousarviota laadittaessa tarkemmilla tavoitteilla ja toimenpiteillä.

Ilmasto-ohjelma konkretisoi ja perustelee strategian päämäärää Pirkanmaan vihreä helmi. Ilmasto-ohjelma antaa suuntaviivat eli askelmerkit kunnan vuosittaisten tarkkojen tavoitteiden ja toimenpiteiden suunnittelulle talousarviota valmisteltaessa.

Ilmasto-ohjelmassa tavoitteet on jaettu kolmeen kategoriaan

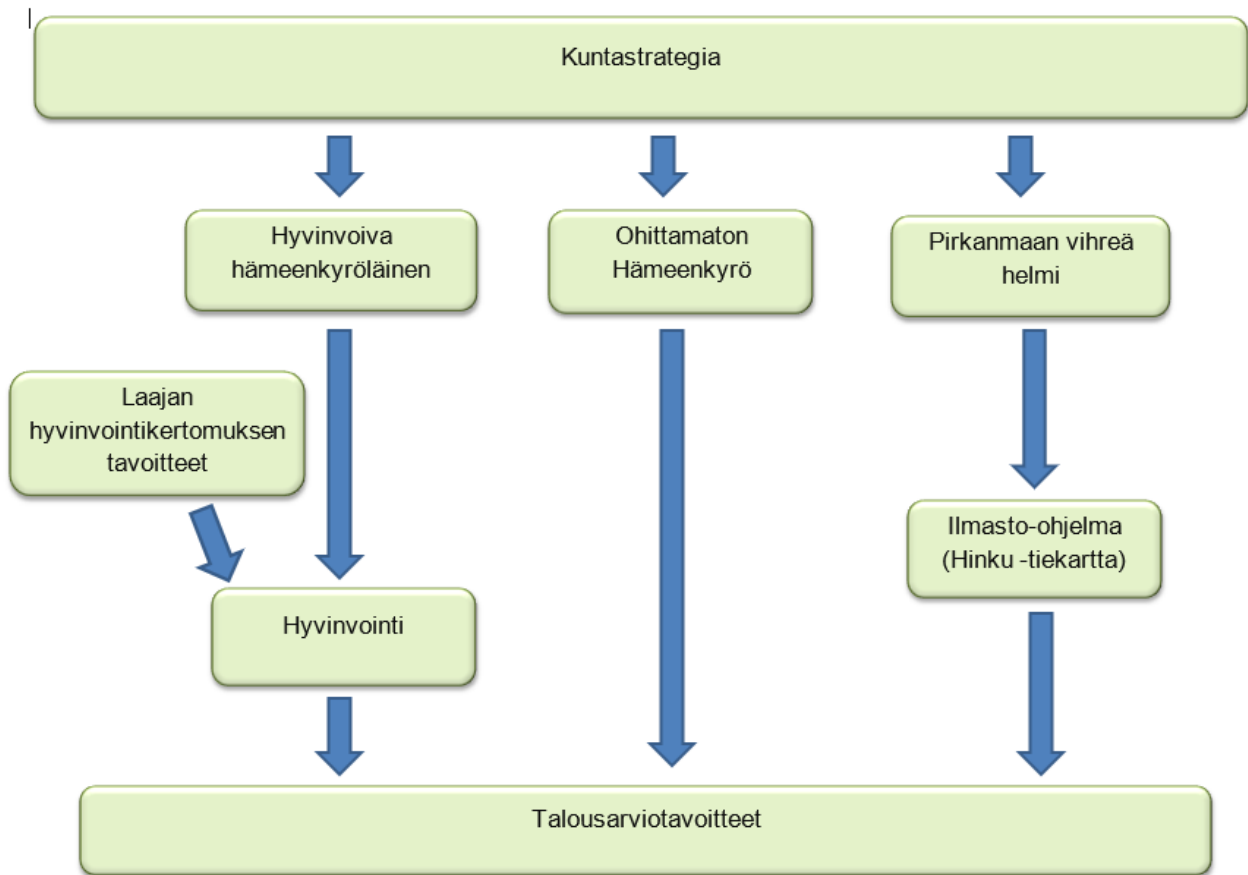
- liikkumisen ja liikenteen kestävyden tavoitteet
- rakentamisen, asumisen ja energiankäytön hiilijalanjälkitavoitteet
- maaseutumaisen asumisen tavoitteet

Kunnan ilmastotavoitteet voi kiteyttää sanoihin Kestävä Hämeenkyrö. Hämeenkyrön kunta on valinnut toimintatavakseen kestävyden kaikessa toiminnassa. Toimintamme on taloudellisesti, toiminnallisesti, sosiaalisesti kestävä ja siten myös ympäristöllisesti kestävä. Kunta tukee myös asukkaitaan löytämään kestävä elämäntavan mahdollisuuksia omassa elämässään.

Kunta osallistuu Ilmava ilmastojohtamisen valmennushankkeeseen. Se on ilmastotavoitteita tukeva valmennus kuntien ylimmälle johdolle. Hankkeessa on mukana 13 kuntaa.

Talousarvion tavoitteet

Talousarvion tavoitteet tulevat kuntastrategiasta. Tavoitteita tulee myös ilmasto-ohjelmasta ja hyvinvointikertomuksesta

Henkilöstö

Henkilöstösuunnitelma tehdään erillisenä asiakirjana. Siinä on tarkempia tietoja henkilöstöstä ja se sisältää myös koulutus- ja työhyvinvointisuunnitelman.

Vakanssirekisteri

Kunnassa on käytössä vakanssirekisteri. Se otettiin käyttöön hallituksen päätöksellä 16.6.2014. Vakanssirekisteriä käytetään palvelussuhteiden lähtökohtana siten, että jokaisella vakituisella toimella tai viralla on vakanssinumero. Muutokset vakansseihin tehdään talousarviossa. Vakanssit täytetään talousarvion määrärahojen puitteissa. Mikäli vakanssin hoitaja jää virka- tai työvapaalle, sijainen kiinnitetään vakanssille. Vakanssirekisteriä päivitetään henkilöstösuunnitelman perusteella tehtävillä lisäyksillä ja vähennyksillä. Henkilöstöstä määräaikainen, palkkatuki-, oppisopimus-, harjoittelu-, siviilipalvelus- ja suojatyötä tekevä henkilöstö ei ole vakanssijärjestelmän piirissä. Vakanssi voi kuitenkin olla täytetty määräaikaista sijaisuuden vuoksi.

Vakanssit palvelualueittain (taulukko)

Alla olevassa taulukossa on esitetty palvelualueilla olevat vakanssit lukumäärittäin. Jäljempänä esitetyt vakanssilisäykset lisäävät ja vähentävät vakanssien määrää.

Palvelualue	vakanssien lukumäärä
Hallintopalvelut	19
Perusturvapalvelut	272
Sivistyspalvelut	267
Elinympäristöpalvelut (sis.vesihuoltolaitos)	82
Kaikki yhteensä	640

Vakanssien muutokset

Uudet vakanssit 2022

Hallintopalvelut: ei vakanssiesityksiä

Perusturvapalvelut: 4 lähihoitajaa 39 000 euroa/vakanssi (sis. sivukulut)
sairaanhoitaja 43 000 euroa (sis. sivukulut)
perhetyön ohjaaja 45 000 euroa (sis. sivukulut)

Sivistyspalvelut: ei vakanssiesityksiä

Elinympäristöpalvelut: palvelusihteeri 36 500 euroa (sis. sivukulut)
asiakkuuspäällikkö (vakanssin nimi vielä vahvistamatta) 55 500 euroa (sis. sivukulut)

Vakanssien lakkautukset, siirrot ja muut muutokset 2022

Tässä listassa on mukana myös vuonna 2021 tapahtuneita vakansseihin liittyviä muutoksia. Vakanssijärjestelmä määrää muutokset hyväksyttäväksi talousarviossa. Siksi tässä talousarviossa tulee hyväksytyä jo tapahtuneita asioita.

Hallintopalvelut	<p>Palvelusihteerin vakanssi (1012) muutetaan laskentasihteerin vakanssiksi, ei kustannusvaikutusta It-päällikön vakanssi (1011) muutetaan tietohallintopäällikön vakanssiksi, ei kustannusvaikutusta Ict-tukihenkilön vakanssi (1019) muutetaan tietohallintosuunnittelijan vakanssiksi, ei kustannusvaikutusta, nimikemuutos tehty Asianhallintasuunnittelijan vakanssi (1007) muutetaan hallintosuunnittelijan vakanssiksi, ei kustannusvaikutusta, nimikemuutos tehty Palkkasihteerin vakanssi (1015) lakkautetaan Palvelupäällikön virka ja vakanssi (1021) lakkautetaan</p>
Perusturvapalvelut	<p>ohjaaja/lähihoitaja (3110) à terveydenhoitaja 6 000 euroa (sis. sivukulut) osastoapulainen (3042) → hoiva-avustaja osastoapulainen (3043) → hoiva-avustaja osastoapulainen (3040) → lähihoitaja kuntahoitaja (3125) → ohjaaja hoitaja (3015) → lähihoitaja hoitaja (3019) → lähihoitaja hoitaja (3020) → lähihoitaja hoitaja (3022) → lähihoitaja hoitaja (3039) → lähihoitaja perushoitaja (3077) → sairaanhoitaja perushoitaja (2079) → lähihoitaja perushoitaja (2085) → lähihoitaja kodinhoitaja (2074) → lähihoitaja</p> <p>Edellä kuvatut vakanssimuutokset toteutetaan vaiheittain vuoden 2022 aikana.</p>
Sivistyspalvelut	<p>Perhepäivähoitajan vakanssi (nro 4221) lakkautetaan, 25 500 euroa Lastenhoitajan vakanssi (nro 4112) lakkautetaan, 26 700 euroa Kyröskartanon erityisopettajan vakanssi (nro 4553) muutetaan JOPO-opettajan vakanssiksi, ei kustannusvaikutusta</p>
Elinympäristöpalvelut	<p>Elinkeinojohtajan viran ja vakanssin (1030) siirto hallintopalveluista, 80 000 euroa (sis. sivukulut)</p> <p>Perusturvapalveluista siirretään elinympäristöpalveluihin työllisyyspalveluiden vakanssit: starttivalmentaja (nro puuttuu) starttivalmentaja (3172)</p>

kuntoutusohjaaja (2090/sisäinen kehityshanke/vakanssipohjan tilanne ratkeaa myöhemmin)
työllisyyspalveluiden päällikkö (3098)
palveluohjaaja (3099)
palveluohjaaja (3173)
työvalmentaja (3100)
työvalmentaja (5525)
työvalmentaja (5526)
työvalmentaja (6002)
työkykykoordinaattori (5528)
kierrätyskeskuksen hoitaja (3101)
työhönvalmentaja (3104)
ohjaaja (3107)
etsivä nuorisotyöntekijä (3170)
etsivä nuorisotyöntekijä (3171)

Virkojen perustamisesta ja lakkauttamisista päättää kunnanhallitus hallintosäännön mukaisesti.

Suunnitelmakaudelle 2023–2024 ulottuvat alustavat muutostiedot

Hallintopalvelut Lakkautetaan seuraavat vakanssit:
Palkkasihteerin vakanssi (1005)
Palkkasihteerin vakanssi (1014)
Palvelusihteerin vakanssi (1018)

Hyvinvointialueelle 1.1.2023 siirtyy sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö, opetustoimen koulupsykologi ja kuraattorit sekä tukipalveluhenkilöstöä.

Eläköityminen ja muut toimet

Kevan ennusteen mukaan eläkkeelle siirtyy noin kaksikymmentä työntekijää vuodessa (ennusteessa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt). Käytännössä määrä on kuitenkin jäänyt vuosittain hiukan Kevan arvioiden alapuolelle. Tehtävien vapautuessa selvitetään ennen ulkopuolista rekrytointia mahdollisuus hoitaa tehtävä ilman uuden työntekijän palkkaamista. Vuoden 2019 lähtien käytössä on ollut ns. sisäinen täyttölupamenettely, jossa vapautuvien vakanssien täyttäminen käsitellään johtoryhmässä viikoittain.

Tehtävien vapautuessa selvitetään mahdollisuudet toiminnallisiin uudistuksiin tuottavuuden parantamiseksi.

Kuntakonserni

Kuntakonserni 2022 muodostuu seuraavista tytäryhteisöistä ja osakkuusyhteisöistä:

Hämeenkyrön kunnan tytäryhteisöt ja omistusosuus:

Hämeenkyrön Asunnonhankinta Oy	100 %
Kiinteistö Oy Hämeenkyrön Jokimetsä	65,5 %
Hämeenkyrön Yrityspalvelut Oy	100 %
Kiinteistö Oy Hämeenkyrön Teollisuustalo Oy	100 %
Hämeenkyrön Jäähalli Oy	100 %
Hämeenkyrön Vesi Oy	50 %
Hämeenkyrön Vanhustentalosäätio	100 %

Yhtiöiden toiminta

- Hämeenkyrön Asunnonhankinta Oy ja Kiinteistö Oy Hämeenkyrö Jokimetsä ovat vuokratyöyhtiöitä, Hämeenkyrön Asunnonhankinta Oy:llä on myös asuntoja erityisryhmille
- Hämeenkyrön Yrityspalvelut on hoitanut kunnan yrityspalvelu- ja matkailuasiat sekä yleismarkkinoinnin, yhtiön toiminta siirtyi kunnan suoraan hoidettavaksi tehtäväksi vuoden 2022 alusta, vuoden 2022 aikana yhtiön toiminta lakkaa
- Kiinteistö Oy Hämeenkyrön Teollisuustalo ylläpitää Puronsuun alueella olevaa kiinteistöä, josta kunta on vuokrannut osan tiloista ulkopuolisille toimijoille ja osassa kiinteistöä ylläpitää palvelutoimintaa. Kiinteistössä on Työpaja, työkeskus ja kierrätyskeskus.
- Hämeenkyrön Jäähalli Oy ylläpitää jäähallia Kyröskoskella.
- Hämeenkyrön Vesi Oy on Sastamalan kaupungin kanssa yhteinen yhtiö, joka toimittaa vettä Sastamalaan. Yhtiöllä on vedenpumppaamo Ulvaanharjulla.
- Hämeenkyrön Vanhustentalosäätio omistaa Kotorinteen kiinteistöt ja veteraanitalon, asunnot on vuokrattu kunnalle.

Tavoitteet konserniyhteisöille

Kuntalain 14 §:ssä säädetään valtuuston tehtäväksi omistajaohjauksesta ja konserniohjeesta päättäminen. Konserniohje hyväksyttiin vuoden 2018 aikana. Konserniohjeessa määritellään omistajaohjauksen periaatteet ja käytännön toteutus.

Konserniyhtiöt raportoivat kunnalle tavoitteiden toteutumisesta osavuosikatsauksissa.

Kaikki konsernin tavoitteet ovat samassa taulukossa, kaikki eivät koske kaikkia yhtiöitä.

Strateginen päämäärä: Hyvinvoiva hämeenkyröläinen

Avaintavoite: Rakentava ratkaisuhakuinen ja kuntastrategiaa toteuttava päätöksentekokulttuuri

Tavoitetaulukoissa on esitetty avaintavoitteen mukainen konkreettinen tavoite sekä tavoitetaso ja mittari. Tavoitteen toteutuminen raportoidaan osavuosikatsauksessa ja tilinpäätöksessä.

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	vastuuhenkilö
Konserniyhtiöt on sidottu kuntastrategian toteuttamiseen	Tavoitetaso: kunnan asettamat strategian mukaiset tavoitteet käydään läpi yhtiön hallituksessa, yhtiö laatii omat yksityiskohtaiset tavoitteet ja ilmoittaa ne kunnalle ensimmäiseen kunnan osavuosikatsaukseen. Mittari: Tavoitteet on määriteltävä vuoden alussa ja toteutuminen käsitellään vuoden 2022 toimintakertomuksessa	Talous- ja hallintojohtaja ohjeistaa yhtiöt ja pyytää raportit. Vastuu toteutuksesta on yhtiöllä.

Strateginen päämäärä: Ohittamaton Hämeenkyrö

Avaintavoite: Ohittamattomat asumispalvelut

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö
Valmistelussa oleva vuokratalo valmistuu annetun omistajaohjauksen mukaisesti.	Tavoitetaso: Osavuosikatsauksessa selostetaan toteutumisen eteneminen. Lopputulos toimintakertomuksessa. Mittari: Hanke toteutuu.	Vuokratiloyhtiö
Paikkakunnan tarpeita vastaava vuokra-asuntokanta määrällisesti ja laadullisesti	Tavoitetaso: tehdään vuokra-asuntokannan analyysi ja esitys sen kehittämisen aikataulutetuksi toimintaohjelmaksi Mittari: Vuoden loppuun mennessä on määriteltävä esitys aikataulutetuista tavoitteista vuokra-asuntojen perusparantamiselle ja asuntotuotannolle. .	

Strateginen päämäärä: Pirkanmaan vihreä helmi

Avaintavoite: Toteutetaan kestävää kehitystä

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö
Toteutetaan Kestävä Hämeenkyrö -tavoitetta. Toimintamme on taloudellisesti, toiminnallisesti, sosiaalisesti kestävää ja siten myös ympäristöllisesti kestävää. Kunta tukee myös asukkaitaan löytämään kestävä elämäntavan mahdollisuuksia omassa elämässään.	Tavoitetaso: yhtiöt määrittelevät, miten kestävyys otetaan huomioon kaikessa toiminnassa Mittari: Määrittely ohjaa toimintaa ja toimenpiteet toteutetaan toimintakertomuksessa	Yhtiöt vastuussa. Ohjaus kunnasta.
Toiminta on ympäristö vastuullista	Tavoitetaso: energian ja polttoaineiden säästö kuntien energiatehokkuuden toimintasuunnitelman KETS mukaisesti. Mittari: Energiatehokkuus kasvaa ja fossiilisen energian osuus vähenee. Tulokset osoitetaan toimintakertomuksessa	Yhtiöt vastuussa. Ohjaus kunnasta.

Kokonaistalouden näkökulma

Kunnan talousarviosta ja -suunnitelmasta määrätään Kuntalain 110 §:ssä. Talousarviossa hyväksytään kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelmassa hyväksytään kunnan ja konsernit toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taseeseen kertynyt alijäämä on katettava enintään neljän vuoden kuluessa.

Talousarvion käyttötalousosassa määrärahat myönnetään vastuualueille. Niille hyväksytään myös toiminnalliset tavoitteet.

Tuloslaskelman keskeiset erät ovat verotulot, valtionosuudet ja varsinaisen toiminnan menot ja tulot sekä suunnitelmapoistot.

Investointiossa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarvot hankkeille tai hankeryhmille. Investointiosassa käsitellään poistosuunnitelman piiriin kuuluvat eli ns. aktivoitavat hankintamenot.

Rahoitussuunnitelmalla osoitetaan, miten kunnan menot rahoitetaan.

Tuloslaskelma

1 000 euroa	TP 2020	TA 2021	MTA 2/2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	12 295	12 569	12 589	11 504		
Toimintakulut	-69 743	-72 855	-72 501	-73 401		
Valmistus omaan käyttöön	57	74	74	54		
Toimintakate	-57 391	-60 212	-59 838	-61 843	-27 000	-27 500
Verotulot	39 012	39 000	40 500	40 750	22 000	21 850
Valtionosuudet	25 531	23 400	23 400	24 100	9 700	9 500
Rahoitustuotot ja -kulut yht.						
Korkotuotot	12	50	50	50	50	50
Muut rahoitustuotot	322	300	300	300	300	300
Korkokulut	-264	-900	-700	-600	-600	-600
Muut rahoituskulut	-27	-50	-50	-50	-50	-50
Vuosikate	7 196	1 588	3 662	2 707	4 400	3 550
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 319	-5 000	5 000	-5 000	-4 950	-4 900
Tilikauden tulos	1 876	-3 412	-1 338	-2 293	-550	-1 350
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)	77	77	77	77	77	77
Tilikauden yli/alijäämä	1 953	-3 335	-1 261	-2 216	-1 023	-2 623

Vuosi 2021 toteutunee hieman parempana kuin muutostalousarvio. Tuloslaskelman eurot ovat valtuustotasolla sitovia määrärahoja.

Tuloslaskelman 2022 analysointi

Tuloslaskelma osoittaa sen, riittääkö tulorahoitus palvelutoiminnan menoihin, korko- ja muihin rahoitusmenoihin ja poistoihin. Vakaan taloudenhoidon perusta on se, että toiminnan menot sopeutetaan tuloihin.

Kunnan talous on tasapainossa jos

- vuosikate on positiivinen sekä vähintään poistojen suuruinen ja
- sillä ei ole taseessa alijäämää eikä sitä kerry suunnitelmavuosinakaan
- velkamäärä on kohtuullinen ja pystytään hoitamaan tulorahoituksella.

Hämeenkyrön taloussuunnitelma ei ole tasapainossa suunnitelmakautena.

Toimintakate, ulkoiset menot ja tulot

Toimintakate

Toimintakate on toimintatuottojen ja kulujen erotus, se kertoo paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kunnan tuloslaskelmassa aina miinusmerkinen.

Toimintakate on 61,8 milj. euroa. Se on 4,4 milj. euroa, 7,7 %, enemmän kuin tilinpäätös 2020 ja 2 milj. euroa, 3,3 % enemmän kuin muutostalousarvio 2/2021.

Korkotulot ja -menot

Rahoitustuottoja ovat korkotuotot antolainoista, kuntayhtymien peruspääomista ja kunnan maksuliikennetileiltä. Korkokuluja ovat lainojen korot ja viivästyskorot. Korkokulut ovat kasvaneet.

Korkotuottoja arvioidaan olevan 50 000 euroa. Korkokuluihin arvioidaan 700 000 euroa. Ne ovat vieraan pääoman korkoja. Kunnalla on vuoden 2021 lopussa lainaa noin 54 milj. euroa. Vuoden aikana lainoja on maksettu lyhennysohjelmien mukaisesti ja uutta lainaa on otettu maksuvalmiuden ylläpidon takia.

Korkokulut on arvioitu todenmukaisesti. Korkotason nouseminen on suojauksesta huolimatta merkittävä riski kunnan toiminnassa.

Lainoja maksetaan pois lainaohjelmien mukaisesti ja uutta lainaa joudutaan ottamaan tätä varten.

Rahoitustulot ja menot

Rahoitustuloja ovat kuntayhtymien peruspääomien korot, osinkotulot ja sijoitusten myyntivoitot. Rahoitustulojen arvioidaan olevan 300 000 euroa.

Rahoitusmenoja ovat sijoitusomaisuuden myyntitappiot ja omaisuudenhoidon menot. Rahoitusmenoja on arvioitu 50 000 euroa.

Vuosikate

1 000 euroa	TP 2020	TAmu 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
	7 195	3 662	2 707	4 400	3 550

Vuosikate eli kunnan rahoitustulos ilmoittaa sen, riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Jos vuosikate on poistojen suuruinen, kunnan talous on tuloslaskelman valossa tasapainossa. Vuosikate on poistojen määrää pienempi.

Poistot

Poistot ovat kunnan omaisuuden jaksotettuja vuosikuluja. Vuoden 2022 poistoiksi on arvioitu 5 milj. euroa. Poistojen määrä on pienentynyt edellisistä vuosista.

Poistoero

Poistoero tuloslaskelmaan tulee siitä, että investointi on rahoitettu varauksella.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos kertoo tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotuksen. Positiivinen tulos lisää kunnan vapaata pääomaa ja negatiivinen tulos syö sitä. Positiivisesta tuloksesta on mahdollisuus tehdä varauksia. Tilikauden tulos on negatiivinen kaikkina suunnitelma-vuosina.

1 000 euroa	TP2020	TAmu 2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tilikauden yli/alijäämä	1953	- 1261	-2 216	-1 023	-2 623

Alijäämän kattamisvelvoite

Kuntalain 110 §:ään sisältyy alijäämän kattamisvelvollisuus eli taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena. Kunnan on taloussuunnitelman yhteydessä päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla kattamaton alijäämä katetaan.

Sopeuttamisohjelman laadinta on alkanut valtuuston 27.9.2021 päätöksellä.

Vuoden 2020 lopussa edellisiltä tilikausilta kertynyttä ylijäämää on 1,2 milj. euroa. Vuoden 2021 tilinpäätöksestä tulee alijäämäinen.

Rahoituslaskelma

1 000 euroa	TA 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2024
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	3 662	2 707	4 400	3 550
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-50	-50	-50	-50
Investointimenot	-4 686	-4 232	-5 780	-3 510
Rahoitusosuudet investointimenoihin	90			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	100	100	100	100
Toiminnan ja investointien rahavirta	-884	-1 475	-1 330	90
Antolainauksen muutos				
Antolainasaamisten lisäys	14	14	14	14
Antolainasaamisten vähennykset				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 300	5 300	3 500	1 700
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 650	-1 700	-1 700	-1 700
Lyhytaikaisen lainojen muutos				
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiant. varojen ja pääomien muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos				
Saamisten muutos				
Korottomien velkojen muutos				
Rahoituksen rahavirta	3 664	3 614	1 814	14
Rahavarojen muutos	2 780	2 139	484	104

Rahoituslaskelman eurot ovat valtuustotasolla sitovia.

Rahoituslaskelman avulla tarkastellaan tilikauden toiminnan rahoitusta. Rahoituslaskelmassa esitetään tulorahoituksen ja investointien määrät sekä rahoitustoiminnan muutosten määrä. Näiden summa osoittaa kassavarojen muutoksen tilikaudella.

Varsinainen toiminta ja investoinnit

Vuosikate tulee tuloslaskelmasta ja investointien määrä talousarvion investointiosasta. Investointien nettomenot ovat 5 milj. euroa. Suunnitelmavuosien investointimäärä on liian korkea. Investoinnit käydään läpi sopeuttamisohjelman teon aikana.

Rahoitustoiminta

Antolainoja ovat kunnan muille yhteisöille antamat lainat. Lainansaaja maksaa lainasta korkoa ja lyhentää lainaa lyhennyssuunnitelman mukaisesti.

Lainakannan muutokset ovat kunnan vieraan pääoman muutoksia, eli kunnan itse ottamia lainoja. Lainoja lyhennetään ja uutta lainaa otetaan samaan aikaan. Kunta on hoitanut rahoituksen pitkäaikaisilla lainoilla ja kuntatodistusohjelmalla. Kunnan isoin laina on 20 milj. euron kertalyhenteinen laina. Se ei eräänny vielä suunnitelmakaudella.

Lainasalkusta pidetään suojattuna yli puolet.

Suunnitelmavuosina otettava lainamäärä merkitään rahoituslaskelmaan valmiiksi. Suunnitelman mukaisesti lainamäärä kasvaa.

Velan määrän kehitys

vuoden lopussa	2021	2022	2023	2024
Lainamäärä yhteensä milj. euroa	50	56	56	56
Lainamäärä/asukas euroa	4 870	5 216	5 386	5 386

Vanhoja lainoja lyhennetään lainaohjelmien mukaisesti. Suunnitelmavuosien velkamäärä kääntyy uudelleen kasvuun suunnitelmakaudella. Tämä muuttuu kuitenkin sopeuttamisohjelman myötä, kun vuosikate ja investointimäärä muuttuu.

Suunnitelmavuodet 2023 - 2024**Verotulot**

Kunta voi vaikuttaa verotulojen määrään tulo- ja kiinteistöveroprosenteilla. Kiinteistöverojen prosenttirajoihin ja taustalla oleviin verotusarvoihin tulee muutoksia suunnitelmavuosille. Niitä ei ole ennakoitu laskelmiin. Verotulojen määrä vähenee hyvinvointialueen aloituksen takia.

Valtionosuudet

Valtionosuuksien arviointiin liittyy epävarmuustekijöitä. Valtionosuuksien osana maksettava verotulojen taseus on merkittävä tuloerä. Kunta ei voi vaikuttaa valtionosuuksien määrään.

Valtionosuuden vuodesta 2023 alkaen pienevät hyvinvointialueen toiminnan aloituksen myötä.

Toimintakate

Suunnitelmassa toimintakate pienenee suunnitelmavuosina sotemenojen poistumisen takia. Kunnan toimintakate on laskettu karkeasti poistamalla soten osuus. Hyvinvointialueen aloitus vaikuttaa myös muihin palvelualueisiin esim. hallinnosta poistuu maksuosuus aluepelastuslaitokselle, sisäiset vuokratulot muuttuvat ulkoisiksi vuokratuloiksi ja sisäisten palvelujen jako-osuudet muuttuvat.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on alijäämäinen molempina suunnitelmavuosina.

Investoinnit

Investointimenojen pahin suma on hellittänyt ja suurimmat palvelutuotannon investoinnit on saatu tehdyksi. Investointimenot pyritään pitämään poistoja pienempinä.

Lainamäärä

Suunnitelmakautena kunnan lainamäärä kasvaa. Tämä muuttuu kuitenkin sopeuttamisohjelman valmistumisen myötä, kun vuosikate paranee ja investointimenot pienenevät. Koron nousun riski on hallittu koronvaihtosopimusten avulla. Lainasalkusta pidetään suojattuna suurin osa.

Talouden tasapainotus

Kuntalain 110 § määrää tasapainotusveloitteen:

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kuntalain 118 § määrää arviointimenettelyn erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevalle kunnalle. Kunta joutuu arviointimenettelyn piiriin, ellei kunta ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Lisäksi arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kuntakonsernin luvut täyttävät tietyt raja-arvot kahtena peräkkäisenä vuonna.

Taloussuunnitelma ei ole tasapainossa ja kunnan on tehtävä talouden tasapainotusohjelma, jolla talous saadaan kuntoon. Sopeuttamisohjelman teosta on päätetty valtuustossa syyskuussa 2021.

Käyttötalous

HALLINTO-PALVELUT	PERUSTURVA-PALVELUT	SIVISTYS-PALVELUT	ELINYMPÄRISTÖ-PALVELUT
Kunnanhallitus . Toimielimet ja johto . Hallinnon tukipalvelut	Perusturvalautakunta . Perusturvan hallinto . Terveystieteiden palvelut . Perhe- ja sosiaalipalvelut . Hoito- ja hoivatyön palvelut	Sivistyslautakunta . Hallinto- ja toimistopalvelut . Esi- ja perusopetus . Lukiokoulutus . Elämänlaatu- ja nuorisopalvelut . Varhaiskasvatus	Elinympäristölautakunta . Hallinto- ja toimistopalvelut . Tilapalvelut . Aterian- ja puhtaustalouden palvelut . Yhdyskuntatekniikka . Ympäristöpalvelut . Elinkeinopalvelut . Vesihuoltolaitos

Käyttötalouden sitovuus

Käyttötalouden sitovuus valtuustolle on palvelualuekohtaiset nettomenot. Lautakunnat jakavat määrärahat käyttösunnitelmissa vastuualueille. Lautakunnat saavat päättää vuoden aikana vastuualuekohtaisista määrärahamuutoksista.

Talousarviokirjassa on vastuualuekohtaiset luvut valmiina, ne hyväksytään kuitenkin lopullisesti toimielinten hyväksymissä käyttösunnitelmissa.

Supistava muutostalousarvio tehdään alkuvuonna 2022, joten alkuvuonna määrärahoihin täytyy suhtautua niin, että ne eivät ole kokonaan käytettävissä.

Talousarvion seuranta

Valtuustolle esitetään osavuosikatsaus kaksi kertaa vuodessa. Katsaus sisältää talouden ja toiminnan raportin. Osavuosikatsauksista toinen sisältää myös konserniyhtiöiden raportit. Kunnanhallitukselle kootaan taloustaulukot kuukausittain.

Palvelualueet seuraavat taloutta ja toimintaa jatkuvasti ja poikkeamiin reagoidaan välittömästi. Johtoryhmä käy talouden taulukot läpi kuukausittain.

Talousarviossa on vastuualueittain tilivelvolliset vastuuhenkilöt, jotka vastaavat seurannasta oman vastuualueensa osalta. Tilivelvollisia ovat palvelujohtajat ja vastuualueiden esimiehet. Palvelualueittaisesta seurannasta vastaavat palvelujohtajat.

Toimintakertomuksessa raportoidaan koko vuoden toteutuminen.

Alla olevassa taulukossa sekä palvelu- ja vastuualueiden eurotaulukkoissa TA21 -luku tarkoittaa valtuustolle 1.11.2021 hyväksyttäväksi esitettävää muutostalousarviota. Myös vertailuluvut ovat 2022 organisaation mukaiset.

Talousarvion käyttötalousosan yhdistelmä palvelualueittain

1 000 euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
HALLINTOPALVELUT			
Menot	3 822	4 139	4 242
Tulot	787	807	835
Netto	3 035	3 332	3 407
PERUSTURVAPALVELUT			
Menot	41 037	43 679	44 362
Tulot	7 055	8 675	7 588
Netto	33 982	35 004	36 773
SIVISTYSPALVELUT			
Menot	22 010	22 982	23 372
Tulot	1 185	1 037	1 031
Netto	20 825	21 946	22 340
ELINYMPÄRISTÖPALVELUT			
Menot	10 159	10 312	10 328
Tulot	9 631	9 905	10 096
Netto	529	407	232
HÄMEENKYRÖN VESIHUOLTOLAITOS			
Menot	1 279	1 342	1 279
Tulot	2 259	2 193	2 189
Nettotulo	980	851	910
YHTEENSÄ			
Menot	78 307	82 455	83 582
Tulot	20 916	22 617	21 739
Netto	57 391	59 838	61 843

Muutos	TP 2020 – TA 2022	TA 2021 – TA 2022
	Netto	Netto
Yhteensä	7,76 %	3,35

Yhteiset tavoitteet

Ensi vuonna tapahtuu kolme vääjäämätöntä muutosta, joihin kunnan tulee valmistautua ja joiden toteuttamiseen henkilöstön tulee osallistua. Kaikki kolme ovat samalla oleellista kuntastrategian sisältöä.

Sote-palveluiden järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen ja kunnan tulee olla valmis siirtoon ja sen jälkeen alkavaan kunnan uuteen rooliin.

Hämeenkyröväylä avataan liikenteelle lokakuussa 2022, joka on suurin sekä ulkoisen että sisäisen liikennejärjestelmän muutos Hämeenkyrön historiassa. Hämeenkyrön tulee olla valmis niihin mahdollisuuksiin ja riskeihin, jotka muutos tekee mahdolliseksi.

Ilmastonmuutos on monivaikutteinen ja pitkäkestoinen vääjäämätön tosiasia, joka ei kohdistu tarkasti yhteen vuoteen tai ajankohtaan mutta on asia, joka kunnan on otettava huomioon toiminnassaan. Muutokseen on varauduttava ja on osoitettava, että muutosta torjutaan ja lievennetään.

Nämä muutokset tulevat esiin kunnan yhteisissä tavoitteissa.

Strateginen päämäärä: Hyvinvoiva hämeenkyröläinen

Avaintavoite: Kaikenikäisten kuntalaisten elämänlaadun edistäminen

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö
Kuntalaisten yhdenvertaisuuden lisääminen. Yhdenvertaisuus on osa hyvinvointityötä.	Tavoitetaso: tehdään koko kuntaa koskevat ja kuntaa työntantajana koskevat yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat Mittarit: suunnitelmat on hyväksytyt	talous- ja hallintojohtaja ja henkilöstöpäällikkö
Varmistaa hyvinvointityön jatkuminen hyvinvointialueen kanssa yhteistyössä	Tavoitetaso: Hyvinvointityön edistämisen työnjako kunnan ja hyvinvointialueen kanssa. Mittari: Hyvinvointityön työnjako ja seurantamittarit on määritelty.	johtoryhmä

Strateginen päämäärä: Hyvinvoiva hämeenkyröläinen

Avaintavoite: Korkealaatuiset kuntapalvelut Fiksulla kuntatyöllä

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö
Hyvinvoiva työyhteisö. Toteutetaan henkilöstökysely joka toinen vuosi	Tavoitetaso: Työyhteisö pysyy toimintakykyisenä ja hyvinvoivana myös muuttuvassa tilanteessa. Henkilöstökysely toteutetaan 2022 Mittari: Kokonaisarvosana on edellistä parempi	Henkilöstöpäällikkö vastaa raportoinnista. Vastuu hyvinvoivasta työyhteisöstä on kaikilla.
Kunnalle jäävä työyhteisö on henkilöstöpoliittisesti ja organisaationa valmis 2023 toteutuvaan muutokseen	Tavoitetaso: Muutos käsittelyyn työnantajan ja ammattijärjestöjen yhteistoiminnassa. Henkilöstökertomus osoittaa toimintakyvyn ja henkilöstön hyvinvointitilanteen. Mittari: Uusi organisaatio ja hallintosäntö käsitellään vuoden loppuun mennessä.	Muutosviestinnän kokonaisvastuu on kunnanjohtajalla

Strateginen päämäärä: Hyvinvoiva hämeenkyröläinen

Avaintavoite: Rakentava ratkaisuhakuinen ja kuntastrategiaa toteuttava päätöksentekokulttuuri

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö
Päätöksentekijöiden ja kuntalaisten vuorovaikutuksen lisääminen Toteutetaan uusi osallistumisen foorumi hallintopalvelujen ja kirjaston yhteistyönä.	Tilaisuuksien määrä ja osallistujat: ainakin 4 tilaisuutta ja osallistujia 15 henkilöä. Tilaisuudet lisäävät vuorovaikutusta uudella tavalla: Asiakaspalautte kerätään tapahtumien jälkeen.	talous- ja hallintojohtaja ja elämänlaatupalveluiden esimies

Strateginen päämäärä: ohittamaton Hämeenkyrö

Avaintavoite: ohittamattomat palvelut

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuhenkilö
Kunnalla on yritysalueiden kaavavalmius ja tonttien myyntivalmius eli riittävä tarjonta kun Hämeenkyrönväylä otetaan käyttöön.	Tavoitetaso: Myyntivalmiit tontit ja markkinointi, neuvottelut, myynti Mittari: tarjolla olevien tonttien määrä	elinympäristöjohtaja
Elinkeinopolitiikan uudistukselle asetetut välittömät tavoitteet toteutuvat. Elpo-toiminta on uudistunut	Tavoitetaso: Yritysvaikutusten arviointia tehdään aiempaa enemmän. Mittari: tehtyjen arviointien määrä	elinkeinojohtaja
Kunnalla on aktiivinen palveluasenne ja palvelulu-pauksena tavoite tuottaa ratkaisuja siihen kysyntää, jota tarjonnalla saadaan aikaan.	Tavoitetaso: Elinkeinopoliittisen yritysbarometrin tulokset selvästi edellistä paremmat Mittari: barometrin tulokset	johtoryhmä, kunnanjohtaja vastaa kokonaisviestinnästä

Strateginen päämäärä: Pirkanmaan vihreä helmi

Avaintavoite: Toteutetaan kestävä kehitys

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuhenkilö
<p>Kunta on valinnut toimintatavakseen kestävyden kaikessa toiminnassa. Toimintamme on taloudellisesti, toiminnallisesti, sosiaalisesti kestävä ja siten myös ympäristöllisesti kestävä. Kunta tukee myös asukkaitaan löytämään kestävä elämäntavan mahdollisuuksia omassa elämässään.</p>	<p>Tavoite: palvelualueet ovat valinneet Agenda 2030 teemoista ajankohtaisimmat teemat toimintaansa varten. Teemat tunnetaan ja ne ovat esillä. Toimenpiteillä osoitetaan teemojen hyväksi tehty työ.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023 sopeutetaan tulorahoituksen kannalta kestäväälle tasolle. • Organisaatio perustuu vuodesta 2023 alkaen selvästi nykyistä pienempään järjestämisvastuuseen. • Työttömyys ja muut syrjäytymistä aikaansaavat tai hyvinvointia heikentävät indikaattorit eivät heikkene. • Päästöjen kehitys/kompensaatiot kestävä toimintatavan mukaisia. Liikenteen ja energian suoritteet keskeisiä. Vertailu ilmasto-ohjelman painopisteisiin. 	<p>Johtoryhmä (=Hinku-työryhmä), kokonaisviestintävastuu kunnanjohtajalla</p>

Strateginen päämäärä: Pirkanmaan vihreä helmi

Avaintavoite: Kestävä ja resurssitehokas toimintatapa kuntataloudessa

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö
Järjestetään palvelut taloudellisesti kestäväällä tavalla	Tavoite: Sopeuttamisohjelman toteutuksen vaatimat päätökset saadaan tehdyksi. Mittarina tasapainoinen talous vuoden 2023 talousarvion valmisteluun	kunnanjohtaja ja johtoryhmä
Kuljetuskilpailuksessa vahva ympäristönäkökulma	Tavoite: puhtaiden autojen direktiivin toteutus parhaalla saatavalla tavalla, tarkkaa numerotavoitetta ei voi asettaa Mittari: numerotieto direktiivin täyttävien autojen osuudesta	Kilpailutukseen osallistuvat kaikki palvelualueet

Hallintopalvelut

**Palvelujohtaja
Toimielimet/lautakunta**

**talous- ja hallintojohtaja Tiina Paloranta
valtuusto, hallitus, tarkastuslautakunta ja
vaaliviranomaiset**

Hallintopalvelut yhteensä

euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	3 821 900	4 139 100	4 241 700
Tulot	786 600	806 800	834 600
Netto	3 035 300	3 332 300	3 407 100

Yrityspalvelut ja asiointipiste siirtyvät 1.1.2022 alkaen elinympäristöpalveluihin. Siirtyvien toimintojen eurot eivät sisälly yllä olevan taulukon lukuihin.

Toimintaympäristön isoin muutos on hyvinvointialueen toiminnan alkaminen vuoden 2023 alusta. Valmistelu muutokseen on jo alkanut ja valmistelutyö jatkuu koko vuoden. Koska nykyisen kunnan toiminnosta iso osa siirtyy toiseen organisaatioon, niin muutoksella on vaikutuksia myös jäljelle jäävään kuntaan. Kunnan uuden organisaation valmistelu käynnistyy ja yhdyspinnat hyvinvointialueen kanssa järjestetään kuntoon.

Kunnan tehtäväksi tulee järjestää järjestökoordinaation yhteistyö. Hämeenkyrössä pohjatyötä ja toimiva yhteistyömalli on tehty hankkeiden piirissä. Loppuvuoden 2021 aikana selvitetään toiminnan organisointi kunnassa niin, että hyvinvointialueen aloittaessa kunnan osuus asiasta on ratkaistu. Nykyisen toiminnan ylläpito vuoden 2022 ajan selvitetään myös loppuvuoden aikana.

Palvelualueen suurimmat muutokset ja vuoden aikana tehtävät uudet työt

- Toimintaa kehitetään edellisvuosien tapaan ottamalla käyttöön uusia ohjelmia ja uudistamalla nykyisiä ohjelmia
- Siirrytään palkanlaskennassa ulkoisen palvelun käyttöön
- Yrityspalvelut siirtyvät hallintopalvelujen ostopalveluista elinympäristöpalvelujen vastuualueeksi
- Osallistuvan budjetoinnin menettely osbu otetaan käyttöön. Vuodelle 2022 varataan tähän 10 000 euron määräraha.

Hallituksen tavoitteet

Strateginen päämäärä: Hyvinvoiva hämeenkyröläinen

Avaintavoite: Rakentava ratkaisuhakuinen ja kuntastrategiaa toteuttava päätöksentekokulttuuri

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö
Palkanlaskennan muutosprosessi toteutuu sujuvasti	Tavoitetaso: sujuva muutosprosessi Mittari: asiakaspalaute ja arvio sopimuksen toimivuudesta	henkilöstöpäällikkö
Vahva omistajaohjaus	Tavoitetaso: vuorovaikutuksen lisääminen yhtiöiden toimitusjohtajien ja hallitusten kanssa, edellisenä vuonna aloitettuja koko hallitusten tapaamisia jatketaan Mittari: hallituksen palaute omistajaohjauksen ja tiedonsaannin toimivuudesta	talous- ja hallintojohtaja
Laaditaan konserniohjauksen vuosikello	Tavoitetaso: vuosikelloksi laadittu suunnitelma konserniohjauksen toteuttamisesta tehdään konsernijohtajien yhteistyönä Mittari: vuosikello on tehty ja kunnanhallitus on sen hyväksynyt	kunnanjohtaja, talous- ja hallintojohtaja
Toteutetaan osallistuvaa budjetointia osbua ja ideoidaan Hämeenkyröön sopiva prosessi, Talousarviossa 2023 on varattu 10 000 euron määräraha.	Tavoitetaso: osallistuvan budjetoinnin ideointiin osallistuu monipuolisesti eri ikäisiä kuntalaisia ja tuloksena toimiva prosessi määrärahan jakoon. Mittari: palautekysely prosessin toimivuudesta	talous- ja hallintojohtaja ja osbu-tiimi

Toimielimet ja johto

talous- ja hallintojohtaja Tiina Paloranta

euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	1 843 400	1 965 000	2 046 700
Tulot	2 100	0	36 000
Netto	1 841 400	1 965 000	2 010 700

Yrityspalveluiden toiminta siirtyy 1.1.2022 alkaen elinympäristöpalveluihin. Yrityspalveluiden eurot eivät sisälly yllä olevan taulukon lukuihin.

Vastuualueella on määrärahat valtuustolle, hallitukselle, tarkastuslautakunnalle, kunnanjohtajalle, talousjohtajalle ja vaaleille sekä yhteistoiminnalle

Määrärahavaroja

- 7 valtuuston kokousta
- 32 hallituksen kokousta

Vastuualueen määrärahoista maksetaan nämä yhteistoiminnan kulut

- Kuntaliitto 34 000 euroa
- Pirkanmaan liitto 68 000 euroa
- Tampereen aluepelastuslaitos 795 000 euroa
- Joutsenten Reitti 41 000 euroa
- osuus Sastamalan koulutuskuntayhtymän kehittämissyksiköstä 50 000 euroa
- maaseutuelinkeinoviranomaistoiminta 77 000 euroa
- verotuskustannukset 243 000 euroa
- joukkoliikenne, palveluliikenne ja Hämeenkyrölippu 72 000 euroa
- löytöeläimet 10 000 euroa

Hallinnon tukipalvelut

hallintopäällikkö Mira Hirvonen-Ylinen

euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	1 978 500	2 174 000	2 194 900
Tulot	784 600	806 800	799 000
Netto	1 193 900	1 367 200	1 396 400

Asiointipiste siirtyy 1.1.2022 alkaen elinympäristöpalveluihin. Asiointipisteen eurot eivät sisälly yllä olevan taulukon lukuihin.

Hallinnon tukipalvelujen vastuualueella on viisi osavastuualueita

- ICT-palvelut, jolle kuuluu kunnan perustietotekniikan hoidon järjestäminen
- Henkilöstöpalvelut hoitaa hr (human resources) -toimintojen koordinoinnin, palkanlaskennan ja yhteistoimintamenettelyyn kuuluvat asiat
- Laskentapalvelut hoitaa laskujen kierrätyksen, maksuliikenteen, kirjanpidon, tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen

- Hallintopalveluille kuuluu hallituksen ja valtuuston kokouksiin liittyvät käytännön järjestelyt, asiakirjahallinnon koordinointi ja arkistotoimi sekä viestiliikenne

Määrärahavaroja it-palveluiden tulona 646 800 (635 250 euroa) yksiköiden maksama korvaus perustietotekniikan hoidosta, hallintoverkossa 392 (385) työasemaa), yhden koneen sisäinen kustannus on 1 650 euroa

• perustietotekniikan ylläpitoon	640 200 (621 100)
taloushallinnon ICT-menoihin	107 000 (100 000)
henkilöstöhallinnon ICT-menoihin	44 000 (88 000)
• työterveyshuollon menot / tulot	380 000 (380 000) / 160 000 (160 000)
• tyhy-toiminta	45 000 (45 000)

Talousarvioon sisältyy määrärahavaroja kunnan koko henkilöstön työhyvinvointiin. Määräraha ePassin arvo 50 euroa per työntekijä.

Perusturvapalvelut

Palvelualueen johtaja sosiaali- ja terveysjohtaja Tarja Soukko
Toimielimet perusturvalautakunta
 perusturvalautakunnan jaosto

Perusturvapalvelut yhteensä

euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	41 036 900	43 679 200	44 361 500
Tulot	7 055 300	8 675 200	7 588 200
Netto	33 981 600	35 004 000	36 773 300

Työllisyyspalvelut siirtyy 1.1.2022 alkaen elinympäristöpalveluihin. Työllisyyspalveluiden eurot eivät sisälly yllä olevan taulukon lukuihin.

Perusturvapalvelut vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämisestä. Palveluista suuri osa tarjotaan lähipalveluna sosiaali- ja terveyskeskuksessa.

Laki hyvinvointialueiden perustamisesta ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä tuli voimaan 1.7.2021. Kuntien sosiaali- ja terveystoimen, pelastustoimen ja sairaanhoitopiirin palvelut siirtyvät Pirkanmaan hyvinvointialueen vastuulle 1.1.2023 alkaen.

Hyvinvointialueen valmisteluun liittyvät tehtävät vaativat resursseja vuosina 2021 ja 2022. Palveluiden ja toimintojen suunnittelun lisäksi mm. henkilöstöstä, sopimuksista ja taloudesta tulee antaa hyvinvointialueelle tarvittavat tiedot. Kunnalla on laissa määrätty velvollisuus osallistua hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmisteluun.

Henkilöstö siirtyy hyvinvointialueelle liikkeenluovutuksella. Kunnan järjestämän sosiaali- ja terveydenhuollon toimitilat siirtyvät hyvinvointialueen hallintaan 1.1.2023. Hyvinvointialue vuokraa tilat ainakin vuosiksi 2023-2025, laki mahdollistaa vuokrauksen vuoden 2026 loppuun. Hyvinvointialueelle siirtyy myös sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä oleva irtain omaisuus.

Palvelutarve kasvaa väestörakenteen mukaisesti. Siihen pyritään vastaamaan tarkoituksenmukaisella palvelurakenteella, henkilöstöressurssien järkevällä kohdentamisella ja oikeanlaisella osaamisella. Digitalisaatiota hyödynnetään mm. etävastaanottojen muodossa.

Koronapandemia on vaikuttanut vuosina 2020 ja 2021 merkittävästi sekä toimintaan että talouteen. Vaikutukset alkavat näkyä avosairaanhoidon palveluiden lisäksi sosiaalipalveluissa, mm. toimeentulotuen ja lastensuojelun tarpeen kasvuna.

Asiakasmaksulainsäädännön osittaisuudistus tuli voimaan 1.7.2021 lukuun ottamatta maksukattoon liittyviä muutoksia, jotka tulevat voimaan 1.1.2022. Lainsäädäntömuutoksella laajennettiin terveyspalvelujen maksuttomuutta ja kohtuullistettiin maksuja. Maksukatton

piiriin tulee aiempaa enemmän maksuja, esimerkiksi suun terveydenhuollon käynti- ja toimenpidemaksut. Pitkäaikaisten sosiaalihuoltolain nojalla järjestettyihin asumispalvelujen maksuihin tuli määräykset lakiin. Jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettava palvelun maksut muuttuivat tuntiperusteisiksi. Tulosidonnaisten maksujen vähennys vuositasolla on huomattava.

Taloussarvio sisältää terveyskeskussairaalan toiminnan keskittämisen yhdelle 22 paikkaiselle osastolle. Osastot ovat olleet yhdistettynä määräaikaisesti huhtikuusta 2021 alkaen ja seurantajakson tulosten perusteella 22 paikkaa on toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltu ratkaisu. Resursseja kohdennetaan vanhuspäivähoitoon edellyttämällä tavalla ikäihmisten asumispalveluihin sisäisillä henkilöstösiirroilla ja 4 uudella vakanssilla.

Sote-uudistukseen liittyen palveluja kehitetään erilaisin hankkein ja valtionavustuksin vuosien 2020-2022 aikana. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmalla pyritään vahvistamaan ja uudistamaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja, tavoitteena mm. palvelujen yhdenvertainen saatavuus, oikea-aikaisuus ja jatkuvuuden parantaminen. Painopistettä halutaan siirtää ennalta ehkäisevään ja ennakoivaan työhön ja palveluiden laatua ja vaikuttavuutta parantaa. Hämeenkyrö on mukana Pirkanmaan tulevaisuuden sote-keskus hankkeessa (PirSOTE) yhdessä muiden kuntien kanssa.

Hämeenkyrössä PirSOTE-hankkeen kehitystoimenpiteet kohdennetaan erityisesti perusterveydenhuollon avovastaanotto toiminnan ja kuntoutuksen sekä sosiaalityön kehittämiseen.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö
Digitaalisten palveluiden käytön lisääntyminen	Sähköisen palvelukanavan Omaolon käyttö kasvaa	ylilääkäri
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistaminen (hyvinvointitavoite)	IPC-menetelmäosaajien määrä kasvaa 5 henkilöllä ja toteutuneet interventiot ovat 25 (yksi interventio sisältä 6 tapaamista). IPC=interpersonal counseling=interpersoonallinen ohjanta on nuorten masennusoireilun ehkäisyyn ja hoitoon tarkoitettu menetelmä.	perhe- ja sosiaalipalveluiden vastuualueen päällikkö
Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin vahvistaminen	Perhekeskustoiminnan kehittäminen, sähköinen perhekeskus on käyttöön otettu	perhe- ja sosiaalipalveluiden vastuualueen päällikkö
Hoito- ja hoivatyön vastuualueen prosessin kehittäminen	Säännöllisistä kotihoidon käynneistä 3 % toteutetaan etähoiva-käynteinä	hoitotyön päällikkö
Hoito- ja hoivatyön vastuualueen prosessin kehittäminen	Osaston kuormitusprosentti 22 paikalla on 85 %	hoitotyön päällikkö

Perusturvapalveluiden hallinto

sosiaali- ja terveysjohtaja Tarja Soukko

euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	1 031 700	997 700	918 000
Tulot	6 300		
Netto	1 025 400	997 700	918 000

Perusturvapalveluiden hallinto vastaa palvelualueen johtamisesta, toiminnan ja talouden seurannasta ja raportoinnista, perusturvalautakunnan ja jaoston työskentelystä sekä muista hallinnon ja talouden tehtävistä. Hallinnon resursseja kohdentuu talousarviovuonna perustehtävien lisäksi erityisesti hyvinvointialueen valmistelutehtävät ja tietojen tuottamiseen.

Terveydenhuollon palvelut

yllilääkäri Tuomas Parmanen

euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	18 897 600	19 011 000	19 382 400
Tulot	1 260 800	1 422 800	1 335 000
Netto	17 636 800	17 588 200	18 047 400

Terveydenhuollon palveluihin kuuluvat avosairaanhoido, suun terveydenhuolto, päihde- ja mielenterveyspalvelut ja erikoissairaanhoido. Terveydenhuollon palveluiden käytön ennustetaan hieman kasvavan vuoteen 2021 (koronapandemiaavuosi) nähden. Väestön lääkäripalveluiden peittävyden ennustetaan kasvavan/palautuvan tasolle 60 – 65 % (vuonna 2021 noin 57 %). Taustalla on myös alustavaa varautumista valtakunnalliseen suunnitelmaan hoitotakuun lyhentämisestä 7 vuorokauteen. Hammaslääkäripalvelun käytön peittävyys on myös nousussa lähelle 40 % väestöstä (vuonna 2021 noin 35 %). Myös mielenterveys- ja päihdepalveluihin ennustetaan käytön kasvua. Näiden palveluiden käyttöaste väestöstä on noin 4 %:n luokkaa, mutta palvelutarve on ajankäytöllisesti ja käyntimäärinä runsaampaa kuin muissa palveluissa.

Avosairaanhoido tuottaa polikliiniset lääkäri- ja hoitajavastaanottopalvelut mukaan lukien kuvantamisen ja fysioterapiapalvelut. Suun terveydenhuolto tuottaa väestön ennaltaehkäisevät ja sairaudenhoidolliset suun terveydenhuollon palvelut. Päihde- ja mielenterveyspalveluihin sisältyvät avohoidolliset psykiatrisen- ja päihdesairaanhoidajan palvelut, päihdesairauksien katkaisuhoidot ja laitostuntoutukset sekä mielenterveys- ja päihdekuntoutus- ja asumispalvelut.

Erikoissairaanhoido sisältyy julkinen erikoissairaanhoido, josta suurin osa hankitaan Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä. Erikoissairaanhoido ovat myös peruserikoissairaanhoido ja erikoissairauksien yksittäiset tutkimukset, joita hankitaan pääosin palvelusetelillä.

Vuoden 2022 keskeisenä painopisteenä on sujuva, asiakaslähtöinen ja hoidontarpeen mukainen lähipalvelu. Palveluprosessia kehitetään edelleen uudistettujen tilojen tuo-

mien toiminnallisuuden mukaisesti hyödyntäen digitaalisia palveluita ja monialaista yhteistyötä. Terveystieteiden palveluissa valmistaudutaan hyvinvointialueelle siirtymiseen olemalla mukana maakunnallisissa palveluiden yhtenäistämishankkeissa.

Asiakasmaksulainsäädännön muutokset vähentävät toimintatuottoja. 1.1.2022 tulee voimaan maksukattoon liittyvät muutokset, jolloin lisää palveluita tulee maksukaton piiriin. Tuottojen lasku on ollut koronapandemian aikana vastuualueella noin 10 – 20 %:n luokkaa. Toiminnan painopisteenä ennaltaehkäisevät palvelut, oikea-aikaisemmat palvelut ja digitaalisuus tulevat pitämään jatkossakin tuottoennusteen matalampana kuin aikaisempina vuosina.

Erikoissairaanhoidossa kustannusten kasvun mahdollisuus kohdentuu kiireettömään palveluun pääsyn parantumisenä, mikäli koronapandemia ja rajoitteet helpottuvat vuonna 2022. Lisäksi on riski psykiatrisen vaativan hoidon kasvuun johtuen TAYS:n psykiatrian poliklinikan erikoislääkäripulasta.

Vastuualueen painopisteet ovat ennaltaehkäisevien palveluiden vahvistaminen (hyvinvointityö), digitaalisten palveluiden käyttöönotto (OmaOlo, Videovisiti), oikea-aikaiset ammattilaisresurssit ja tiedottamiseen ja viestintään panostaminen. Digitaalisista palveluista OmaOlo tarkoittaa sähköistä palvelukanavaa asiakkaille ja VideoVisit mahdollistaa ammattilaisten välisen etäyhteydenpidon.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

vammaispalveluiden päällikkö Leena Kyröjoki

euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	7 366 700	8 971 700	9 018 900
Tulot	2 209 600	3 028 600	2 370 700
Netto	5 157 100	5 943 000	6 648 200

Perhe- ja sosiaalipalveluihin kuuluvat terveydenhoidon palvelut, sosiaalipalvelut ja vammaispalvelut. Työllisyyspalvelut siirtyvät 1.1.2022 alkaen elinympäristöpalveluihin. Työllisyyspalveluiden eurot eivät sisälly yllä olevan taulukon lukuihin.

Terveydenhoidon palveluja ovat neuvolapalvelut, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, lasten ja nuorten psykiatrisen sairaanhoito, puhe- ja toimintaterapia, seulontapalvelut sekä terveysohjanta.

Lapsiperheille kohdennetuissa terveystieteiden palveluissa on saatu täytettyä vakituinen neuvola- ja koululääkäriresurssi. Tämä on mahdollistanut lääkäripalvelujen joustavamman ja perheiden tarpeet huomioon otavan tarjonnan sekä lakisääteiden terveystarkastusten hoitamisen vaikiintuneella tasolla. Lapsiperheiden terveystapaamisissa korostuu mielenterveyden tukeminen. Tätä työtä tuetaan IPC-menetelmäosaamisen (interpersonal counseling; interpersonaalinen ohjanta) kautta. Menetelmän avulla pyritään paremmin hoitamaan nuorten masennusoireilua perustasolla. IPC-ohjaajia on tavoitteena kouluttaa lisää. Perheet tarvitsevat yhä enemmän hoidollista tukea ja ajallisesti pidempiä käyntejä. Terveydenhoidon pal-

velujen sisältö ja resurssien käyttö painottuu yhä enemmän hoidolliseen työhön perinteisen seurantatyön sijaan. Talousarvio sisältää yhden vakanssin siirron vastualueen sisällä. Järjestelyllä voidaan vahvistaa koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa, mielenterveyspalveluja ja esimiestyötä.

Sosiaalipalveluihin kuuluvat lapsiperheiden ja lastensuojelun sosiaalityö, perheoikeudelliset palvelut, perhetyö ja perheneuvola ja aikuisasiakkaiden sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut. Sosiaalipalvelut sisältävät myös maahanmuuttajien Hybridi-yksikön.

Lastensuojeluilmoitusten ja kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä on kasvanut aikaisempiin vuosiin verrattuna, mikä näkyy myös määrärahatarpeen kasvuna. Koronapandemia on lisännyt lasten ja nuorten psyykkistä oireilua. Tavoitteena on jatkaa lasten ja nuorten matalan kynnyksen mielenterveyspalveluiden ja neuropsykiatrisen osaamisen kehittämistä eri palvelualueiden välisenä yhteistyönä. Lapsiperheiden sosiaalipalveluihin on siirretty lähihoitajan vakanssi kotihoidosta. Tavoitteena on kehittää lapsiperheille kotiin annettavien palveluiden kokonaisuutta (kotipalvelu, perheohjaus, perhetyö ja tehostettu perhetyö).

Vuodelle 2022 on valmisteilla laki, jossa rajataan lastensuojelun asiakasmäärät 35 lasta/työntekijä. Tavoitteena on, että myös sosiaalihuoltolain mukaisessa asiakkuudessa sosiaalityöntekijällä olisi rajatut asiakasmäärät, jotta työ olisi vaikuttavampaa jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Aikuisten sosiaalipalveluissa kehittämisen painopiste on sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteistyön ja moniammatillisen verkostoyhteistyön kehittämisessä. Sosiaali- ja terveyskeskuksessa on aloittanut vuonna 2021 sosiaaliohjaaja ja toiminnan kehittäminen jatkuu edelleen. Koronapandemia on näkynyt työttömyyden lisääntymisenä ja asiakkaiden taloudellisen tilanteen heikentymisenä, ja sitä kautta esimerkiksi toimeentulotuen tarpeen kasvuna.

Vammaispalveluissa järjestetään omana palveluna kaikille vammaisille tarkoitettua palveluohjausta ja sosiaalityön palvelua sekä kehitysvammaisille päivätoimintaa ja asumispalveluita kahdessa asumisyksikössä. Muita palveluita ovat mm. henkilökohtainen apu, kuljetuspalvelut, asunnon muutostyöt, asumispalvelut ja alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuki.

Vammaispalveluissa on aloittanut työssä tuetun asumisen ohjaaja, joka antaa asumisen ja elämänhallinnan tukea itsenäisesti asuville kehitysvammaisille henkilöille. Tavoitteena on vahvistaa itsenäisen ja yksilöllisen asumisen mahdollisuuksia. Oman uuden kehitysvammaisten asumisyksikön suunnittelutyötä jatketaan, ottaen huomioon hyvinvointialueen tilanteeseen luomat raamit. Tavoitteena on edelleen laadukkaiden kehitysvammaisten asumispalvelujen tarjoaminen oman kunnan alueella, kuitenkin niin, että jossain vaiheessa voitaisiin toimia yhdessä asumisyksikössä ja ajanmukaisissa tiloissa nykyisen kahden eri asumisyksikön sijaan. Vammaispalvelujen asunnon muutostyöt ja apuvälineet siirtyvät 1.1.2022 alkaen maakunnallisen apuvälinekeskuksen hoidettavaksi asiakaspäätösten tekemisen jälkeen. Vuoden 2022 aikana odotetaan päätöksiä uudesta vammaisten palvelujen laista ja tähän liittyviä koulutuksia sekä toiminnan kehittämistyötä.

Vastuualueella jatketaan PirSote:n kehittämistyötä ja valmistautumista hyvinvointialueen

alkamiseen. Kehittämishankkeita ovat mm. sosiaalihuollon toiminnallinen muutos, lapsi- ja perhepalveluiden toiminnallinen muutos sekä työkykyhanke. Tulevaa toimintaa värittää myös siirtyminen käyttämään sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoa Kantaa.

Hoito- ja hoivatyön palvelut

hoitotyön päällikkö Kati Kola-Huhtala

euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	13 740 900	14 698 900	15 042 300
Tulot	3 578 700	4 223 700	3 882 600
Netto	10 162 300	10 475 200	11 159 700

Hoito- ja hoivatyön palveluihin kuuluvat kotihoito, asumispalvelut, terveyskeskussairaala ja täydentävät palvelut.

Kotihoidon palvelut muodostuvat kotiin annettavista hoiva-, hoito- ja kotikuntoutuspalveluista, tukipalveluista, Päiväkeskus/Lähitoritoiminnasta ja 65-vuotiaiden ja sitä vanhempien omaishoidon tuesta.

Asumispalvelut vastaavat ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen ja palveluasumisen palveluista sekä yksityisten palveluntuottajien valvonnasta. Asumispalveluita tuotetaan kunnan omiana toimintana kahdessa yksikössä ja ostopalveluna yksityisten palveluntuottajien yksiköissä.

Terveyskeskussairaalan osaston tehtävänä on tarjota perusterveydenhuollon sairaalatasoista hoitoa ja kuntoutusta. Dialyysiyksikössä hoidetaan erikoissairaanhoidon palveluna munuaissairaita potilaita. Hämeenkyröläisten potilaiden lisäksi palveluja käyttävät myös muiden kuntien asukkaat.

Täydentävät palvelut tuottavat laitoshuollon, puhtaanapidon, välinehuollon ja keskusvaraston ja hoitotarvikejakelun palvelut.

Hoito- ja hoivatyön vastuualueen tavoitteena on tukea ja edistää kuntalaisten hyvinvointia ja kotona asumisen mahdollisuuksia. Ikääntyneiden lukumäärän kasvaessa palveluiden tarve lisääntyy.

Talousarviovuoden aikana vastuualueella jatketaan kotihoidon, terveyskeskussairaalan ja asumisyksiköiden välisen toimintaprosessin kehittämistä. Tavoitteena on kunnan omien tehostetun palveluasumisen paikkojen tehokas käyttöaste. Vastuualueen yhteisellä kehittämistyöllä pyritään hillitsemään ikääntyneiden asumispalveluiden lisääntyvää ympärivuorokautisen hoivan tarvetta ja siihen liittyvien kustannusten kasvua.

Matalan kynnyksen ohjauksella ja neuvonnalla, ennaltaehkäisevillä palveluilla ja asiakasohjauksella tuetaan ikääntyvää väestöä löytämään oikea-aikaisesti hyvinvointiaan ja palvelutarvettaan tukeva ratkaisu/palvelu. Painopistettä pyritään siirtämään raskaammista palveluista kotona asumista tukeviin yksilöllisesti myönnettyihin tukipalveluihin ja tarpeen mukaisesti kotona asumista tukeviin palveluihin. Palveluiden järjestämisessä hyödynnetään

hyvinvointiteknologiaa, esimerkiksi kuvapuhelinvälitteistä etähoivaa ja -kuntoutusta. Päiväkeskus/Lähtötoimintaa kehitetään mm. asiakkaiden ja kolmannen sektorin (vapaaehtoisuustyö, ryhmätoiminta) kanssa. Kotihoidon asiakkaiden palvelutarve on lisääntynyt iltaisin ja viikonloppuisin. Asiakkaiden palvelutarpeisiin pyritään vastaamaan vastuualueen sisäisillä vakanssien kohdentamisilla.

Hoito- ja hoivatyön palvelut ovat mukana PirSOTE hankkeissa, jolle haetaan talousarviovuodelle maakunnan laajuisesti jatkorahoitusta. Ikääntyneiden palveluiden osalta hankkeissa jatketaan mm. kotihoidon yöaikaisen hoidon järjestämisen ja kotisairaalan toimintamallien selvittämistä ja suunnittelua sekä kotikuntoutusmallin kehittämistä. Syksyllä 2021 aloitettu omaishoitoperheiden tavoitteellinen tukeminen kuvapuhelinratkaisun avulla jatkuu vuoden 2022 aikana.

Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012) annetun lain eli vanhuspalvelulain mukaan kunnilla on velvollisuus käyttää iäkkään henkilön palvelutarpeiden ja toimintakyvyn arvioinnissa RAI-arviointivälineistöä, joka on standardoitu tiedonkeruun ja havainnoinnin välineistö. RAI-järjestelmän käyttöä vahvistetaan asiakkaan kokonaistilanteen arvioinnissa, hoito-, palvelu- ja kuntoutussuunnitelman laatimisessa sekä tiedolla johtamisen ja päätöksenteon välineenä.

Vanhuspalvelulaissa säädetään iäkkäiden ympärivuorokautisessa palveluasumisessa noudatettavasta vähimmäishenkilöstömitoituksesta. Henkilöstömitoitukseen lasketaan toteutunut välitön asiakastyö. Välillisiä tehtäviä (mm. pyykkihuolto, siivous) ei lasketa mukaan mitoitukseen, mutta välillisten tehtävien hoitamisesta asianmukaisesti tulee huolehtia. Lain edellyttämä henkilöstömitoitus 0,7 työntekijää asiakasta kohti tulee asteittain voimaan 1.4.2023. Vuoden 2022 alusta alkaen henkilöstömitoitus on oltava vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohti. Henkilöstömitoitus on kuitenkin oltava tätä korkeampi, jos asiakkaiden toimintakyky ja palvelutarve sekä palvelujen laadun varmistaminen sitä edellyttävät. Vanhuspalvelulain ja asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisen henkilöstömitoituksen toteuttaminen edellyttää resurssien uudelleen kohdentamista vastuualueella ja uusia vakansseja.

Terveyskeskussairaalan osastot yhdistetään 22 paikkaiseksi osastoksi vuonna 2022. Keväällä 2021 alkanut terveyskeskussairaalan osastojen yhdistäminen on osoittanut, että paikkamäärä on riittävä hämeenkyröläisten potilaiden hoitoon. Osastolla on hoidettu myös muiden kuntien potilaita. Tarvittaessa osaston fyysiset tilat mahdollistavat paikkamäärän kasvattamisen 30 paikkaiseksi, esimerkiksi infektioyksiköksi pandemia-aikana. Tällöin myös henkilöstöresursseja on lisättävä perustilanteesta.

Terveyskeskussairaalassa kehitetään akuuttihoitoa ja kuntoutustoimintaa (geriatri ja yleislääkäri). Toimiva hoitoon pääsy erikoissairaanhoidosta terveyskeskussairaalaan varmistetaan jatkossakin. Avosairaanhoidon kanssa yhteistyössä toimivan muistipoliklinikan toiminnan tavoitteena on hoitaa muistisairaat omassa terveyskeskuksessa ja vähentää ostopalvelukonsultaatioita.

Sivistyspalvelut

Palvelujohtaja sivistysjohtaja Kimmo Levänen
Lautakunta sivistyslautakunta

Sivistyspalvelut yhteensä

	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	22 010 000	22 982 300	23 371 600
Tulot	1 185 000	1 036 600	1 031 300
Netto	20 825 000	21 945 700	22 340 300

Sivistyslautakunta päätti talousarviokokouksessaan 13.10.2021 lopettaa kirjastoauton toiminnan. Tämä muutos ei sisälly kunnanjohtajan talousarvioesitykseen. Se otetaan käsittelyyn sopeuttamisohjelman teon yhteydessä.

Sivistyspalvelut vastaavat varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, lukiokoulutuksen sekä kulttuuri- ja liikuntapalveluiden (elämänlaatupalvelut) järjestämisestä. Sivistyspalvelut tarjoavat palveluita kunnan strategisen päämäärän, Hyvinvoiva hämeenkyröläinen, mukaisesti. Palvelualueella toteutetaan laajan hyvinvointisuunnitelman 2021-2025 painopisteitä, kuten elintavoilla fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia.

Oppilas- ja lapsimääriin ei ole arvioitu tulevan suunnitelmavuosien 2022–2024 aikana suuria muutoksia, joten palvelujen tarve ja taso pysyy samana. Ennusteen mukaan ikäluokat ovat kuitenkin pienenemässä, millä on vaikutusta varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen palveluihin pitkällä aikavälillä. Palvelualueen vakanssimäärään ei esitetä lisäyksiä tulevalle vuodelle.

Uusi oppivelvollisuus laki on astunut voimaan 1.8.2021 ja kustannusvaikutuksia on huomioitu sivistyspalvelujen menoissa. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki on muuttunut 1.8.2021 alkaen, joka vaikuttaa asiakasmaksutuottoihin alenevasti. Elämänlaatupalvelujen maksutuottojen odotetaan palautuvan lähemmäs koronapandemiaa edeltävälle tasolle.

Hankerahoitusta hyödynnetään aktiivisesti palvelualueella. Koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen on myönnetty avustusta sekä varhaiskasvatukseen että esi- ja perusopetukseen. Harrastamisen Suomen malliin on niin ikään saatu avustusta. Hankkeen tavoitteena on taata jokaiselle lapselle ja nuorelle maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Tulevina vuosina keskeisenä investointikohteena on Kyröskosken urheilupuiston kehittäminen.

Toimintaympäristö muuttuu suunnitelmavuosien aikana, kun sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueelle vuonna 2023. Muutoksella on vaikutusta sivistyspalvelujen vahvempaan asemaan jatkossa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämässä. Muutokseen valmistautuminen käynnistyy kunnassa tulevana vuonna.

Palvelualueen yhteiset tavoitteet

Strateginen päämäärä: Hyvinvoiva hämeenkyröläinen

Avaintavoite: Varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen yhtenäisen kasvun polun toteuttaminen sekä painopiste: elintavoilla fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia (laaja hyvinvointisuunnitelma)

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö
Yhteistyö nivelvaiheissa: kotivaka-esiopetus-perusopetus-alakoulu-yläkoulu-toinen aste/lukio. Harrastustoiminta ja vapaa sivistystyö	Yhteiset koulutuspäivät 2 kpl/vuosi	sivistysjohtaja
Otetaan käyttöön yhdenmukaistetut kiusaamisen ehkäisyn mallit varhaiskasvatukseen, kouluille ja nuorisopalveluille.	Malli otetaan käyttöön 2022	rehtorit, varhaiskasvatuksen johtaja, koordinoiva erityisopettaja, elämänlaatu- ja palvelujen esimies
Tehdään eri ikäryhmät kattava kulttuurisuunnitelma yhteistyössä eri osavastuualueiden ja yhdistysten kanssa	Suunnitelma valmistuu 2022	elämänlaatu- ja palvelujen esimies
Osallistetaan perusopetuksen ja lukion oppilaskuntien ja nuorisovaltuuston edustajat mukaan kuntalaisia koskevien suunnitelmien valmisteluun (hinku, ruokailu)	Osallistaminen suunnitelmien valmisteluun toteutuu 2022	rehtorit
Pumptrack-rata rakennetaan 2022 investointiohjelman mukaisesti	Rata valmistuu 2022	elämänlaatu- ja palvelujen esimies

Palvelualue jakaantuu viiteen vastuualueeseen, jotka huolehtivat osaltaan palveluiden järjestämisestä ja niiden kehittämisestä:

- hallinto- ja toimistopalvelut
- varhaiskasvatuspalvelut
- esi- ja perusopetuspalvelut
- lukiokoulutuspalvelut
- elämänlaatu- ja palvelut

Hallinto- ja toimistopalvelut

talous- ja hallintopäällikkö Matleena Ylitalo

	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	359 000	395 200	383 100
Tulot	200	0	0
Netto	358 800	395 200	383 100

Hallinto- ja toimistopalvelut vastaavat palvelualueen yhteisten asioiden (hallinto-, talous- ja toimistopalvelut) koordinoimisesta ja kehittämisestä sekä sivistyslautakunnan päätöksenteon valmistelusta. Lautakunnan on arvioitu kokoontuvan 10 kertaa tulevana vuotena.

Toisen asteen sijaintipaikan mukaisesti määräytyvien oppilashuoltopalvelujen kulut on varattu hallinto- ja toimistopalvelujen määrärahaan. Osavastuualueelle Ammatillinen koulutus on määrärahavaraus vuoden 2001 alusta puretun Itä-Satakunnan ammatillisen koulutus-kuntayhtymän aikaisiin eläkemenoperusteisiin eläkemaksuihin.

Varhaiskasvatus

varhaiskasvatuksen johtaja Kaisa Ojanen

	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	6 321 800	6 798 900	6 622 900
Tulot	472 900	485 300	393 300
Netto	5 848 900	6 313 500	6 229 600

Varhaiskasvatuksen lakisääteisenä tehtävänä on järjestää osa- ja kokopäiväistä varhaiskasvatusta, vuorohoitoa sekä tilapäistä varhaiskasvatusta. Kaikissa hoitomuodoissa tulee lapselle järjestää tarvetta vastaava kasvun ja oppimisen tuki. Perheohjauksen toimesta järjestetään ja kehitetään myös avointa varhaiskasvatusta. Hämeenkyrössä viisivuotiaat saavat 20 tuntia viikossa maksutonta varhaiskasvatusta osallistumisasteen nostamiseksi ja sen myötä lasten tehokkaamman tuen mahdollistamiseksi.

Alle kouluikäisten lasten määrä on laskussa ja se vaikuttaa varhaiskasvatuspalvelujen käyttöön. Kotihoidon tuen käyttö on vähentynyt selvästi viime vuosina. Toimintavuoden mittaan lapsimäärä palveluissa vaihtelee; eniten vapaita paikkoja on syksyllä ja talven aikana ne täyttyvät. Vuonna 2022 on odotettavissa, että lapsimäärä on keväällä aikaisempia vuosia vähäisempi ja tämä on huomioitu henkilöstömäärissä. Kaksi vakanssia vähenee varhaiskasvatuksesta ja henkilöstömäärä mitoitetaan yksiköissä lapsimäärään. Esimerkiksi Sasin päiväkodissa kaksi ryhmää toiminee koko meneillään olevan toimintakauden kahdella työntekijällä kolmen sijaan.

Toisaalta lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen on kasvussa ja se tasaa tilannetta toistaiseksi ikäluokkien silti pienentyessä.

Varhaiskasvatuspaikkoja ostetaan toisista kunnista hämeenkyröläisille toiseen kuntaan sijoitetuille lapsille sekä vuorohoitoa tarvitseville itäisen alueen lapsille; yhteensä 8 paikkaa. Hämeenkyrö myy toisille kunnille 8 paikkaa. Hyväksytyjä palvelusetelituottajia on 10.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia muutettiin 1.8.2021 alkaen nostamalla maksujen määrittämisessä käytettäviä tuloarvoja. Tämä muutos vähentää asiakasmaksutuottoja n. 30

% ja kasvattaa palvelusetelin menoja asiakkaan omavastuuosuuden pienentyessä. Seuraava indeksitarkistus asiakasmaksuihin ja tuloarajoihin tehdään 1.8.2022. Varhaiskasvatukseen palvelusetelisääntökirjan mukainen setelin arvon indeksitarkistus tehdään 2022.

1.8.2022 muuttuu varhaiskasvatustilaki lapsen tuen järjestämisen osalta. Varhaiskasvatukseen valmistellaan kolmiportaista mallia, joka on jo käytössä esi- ja perusopetuksessa. Voimaan tullessaan laki edellyttää muutoksia kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan sekä hallintosäätöön.

Kunnan omat yksiköt

- Kirkonkylän päiväkoti
- Heinijärven päiväkoti
- Sasin päiväkoti
- Kolme kotona työskentelevää perhepäivähoitajaa

Lapsimäärät

	20.9.2020	20.9.2021
Kunnalliset päiväkodit	296	280
perhepäivähoito	11	11
Kunnallinen yhteensä	307	291
ostopalvelut	6	8
palveluseteli	86	89
Kaikki yhteensä	399	388

Varhaiskasvatuksen toiminta pohjautuu varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin, kuntastrategiaan, hyvinvointikertomuksen painopisteisiin ja varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelmaan. Varhaiskasvatuksessa painopisteinä 2022 jatkaa tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettelu; uutena painopisteinä leikki. Koko sivistyspalvelujen yhteisenä tavoitteena on luoda malli kiusaamisen ehkäisyyn ja puuttumiseen. Kevään 2021 Chromebook –pilotti yhdessä Googlen kanssa antoi hyvän pohjan omalle kehittämistyölle digilaitteiden entistä laajempaan hyödyntämiseen opetuskäytössä.

Henkilöstön työhyvinvointiin kiinnitetään edelleen huomiota, jotta työnantajan vetovoima säilyy ja osaavaa henkilöstöä saadaan rekrytoitua tulevina vuosina.

Kehittämishankkeet ja -toimet

Tuodaan toiminnan järjestämiseen positiivisen psykologian näkökulma henkilöstöä kouluttamalla. Henkilöstöä koulutetaan myös lasten leikin tukemiseksi ja kehittämiseksi.

Lasten tuen järjestämisen rakenteita ja resursseja kehitetään inklusiivisen periaatteen mukaisesti yhtenäiseksi koko kunnassa. Varhaiskasvatussuunnitelman päivittäminen kiusaamisen ehkäisyyn sekä lasten tuen osalta tehdään kuluvan toimintakauden aikana.

Resurssiopettajan toimintaa jatketaan tasa-arvohankkeen ja koronan vaikutusten lieventäminen -hankkeen avulla vuoden 2022 loppuun saakka

Varhaiskasvatuksen arviointimenetelmiä kehitetään eri tasoilla Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) materiaalien tuella.

Varhaiskasvatus on mukana esi- ja perusopetuksen kanssa Jyväskylä Yliopiston järjestämässä Tukea tuen järjestäjälle -koulutuksessa, jossa kehitetään tuen järjestämisen rakenteita.

Varhaiskasvatuksen Nepsy –koulutetut ovat mukana kunnan nepsyverkostossa, jota kehitetään osana Pirsote –hanketta (Pirkanmaan tulevaisuuden sotokeskus).

Kaikki kunnan omat päiväkodit ovat Vihreän Lipun kestäväällä tasolla ja työ jatkuu edelleen. Henkilöstöstä osallistuu 2–4 vuosittain ympäristökasvattajan koulutukseen.

Varhaiskasvatus on mukana Lukutaito –hankkeessa yhdessä kirjaston ja esi- ja alkuopetuksen kanssa. Liikuntaa lähiympäristössä -hankkeen yhtenä kohderyhmänä on varhaiskasvatusikäiset lapset sekä lapsiperheet.

1.9.2018 voimaan tullut varhaiskasvatustalain muuttaa varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuuksia sekä lisää varhaiskasvatuksen opettajien ja sosionomien määrää varhaiskasvatuksessa vuoteen 2030 mennessä. Siirtymäajan puitteissa muutetaan vapautuvat varhaiskasvatuksen lastenhoitajan vakanssit varhaiskasvatuksen opettajan vakansseiksi, jotta riittävä määrä lain edellyttämää henkilöstöä saadaan vuoteen 2030 mennessä. Vuonna 2022 ei tehdä vakanssimuutoksia.

Uusina yhteistyömuotoina perusopetuksen kanssa ovat joustavat lapsikohtaiset opetusjärjestelyt, hankkeet ja digituki.

Hankkeen nimi	Rahoittaja	Avustus €	Omarahoitusosuus €	Käyttöaika
Varhaiskasvatuksen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutuksen tasoittaminen lukuvuodelle 2021-2022	Opetus- ja kulttuuriministeriö	26 000	1 300	31.12.2022
Varhaiskasvatuksen tasarvoa edistävät toimenpiteet ja laadun kehittäminen	Opetus- ja kulttuuriministeriö	25 000	6 250	30.05.2022

Määrärahavaroja ja muutostietoja

Kahden vakanssin vähentäminen lapsimäärän pienenemisen vuoksi 59 000 euroa

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksen vuoksi asiakasmaksutulot vähenevät n. 125 000 euroa.

Varhaiskasvatuksen perheohjaaja siirtyy perusturvaan, vakanssi jää varhaiskasvatukseen avoimeksi ja se täytetään vuoden 2022 aikana.

Tulosidonnaisen palvelusetelin kustannukset nousevat n. 109 000 varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksen (asiakkaan omavastuu pienenee) ja setelin arvon tarkistamisen myötä. Setelin käyttäjien määrä on vakiintunut n. 22 % tasolle.

Varhaiskasvatuspaikkojen ostaminen toisilta kunnilta; menolisäys n. 47 000 euroa vuonna 2022. Paikkojen ostaminen on varauduttu säilyttämään nykytasolla.

Digilaitteiden määrää opetuskäytössä lisätään ja laitteita uusitaan leasing –ratkaisulla.

Esi- ja perusopetus

Koulut ja niiden rehtorit

Heinijärvi Jukka Talvitie
 Kirkonkylä Timo Mäkelä
 Kyröskoski Riikka Sirkka
 Mahnala Annukka Alppi
 Yhteiskoulu Merja Heinäaho

	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	12 520 000	12 958 200	13 478 900
Tulot	529 200	340 500	421 000
Netto	11 990 700	12 617 700	13 057 900

Esi- ja perusopetuksen järjestäminen on sivistyspalveluiden keskeisimpiä tehtäviä. Vastuualueelle kuuluu neljä alakoulua (vuosiluokat 0-6) ja yksi yläkoulu (vuosiluokat 7-9), joissa opiskelee tällä hetkellä 1 268 oppilasta. Alakouluilla järjestetään 1.–2. luokkalaisille aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä esiopetusta täydentävää aamu- ja iltapäivätoimintaa samoissa ryhmissä. Esiopetusta täydentävää toimintaa järjestetään myös koulujen loma-aikoina.

Suunnitelmavuosien 2022–2024 aikana ei ole näkyvissä suurta muutosta koulujen oppilasmääriin, joka vaikuttaisi palvelujen tarpeeseen tai henkilöstöresurssiin. Uusia vakanssiesityksiä ei esitetä tulevalle vuodelle.

Perusopetuksen opetusryhmien määrä vähenee edelliseen lukuvuoteen verrattuna yhdellä perusopetusryhmällä sekä yhdellä pienryhmällä. Valtioneuvoston asettama tuntikehyksen vähimmäistuntimäärä on 222 tuntia. Perusopetuksessa lukuvuodella 2021-2022 voimassa oleva tuntijako on 226 tuntia.

Esi- ja perusopetuksen kokonaismenoihin kuuluvat koulukohtaiset menot, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan menot, esiopetuksen menot, hankemenot sekä muualla tapahtuvan perusopetuksen menot (mm. kotikuntakorvausmenot ja lastensuojelulain perusteella laskutettavat koulutuksen menot). Vastuualueelle sisältyvät myös psykologi- ja kuraattori-palvelut.

Opetusta järjestetään pääosin lähiopetuksena yleisopetuksen tavoitteiden mukaisesti. Vaativamman oppimisen ja koulunkäynnin tuen palvelut ostetaan muista kunnista tai muilta koulutuksen järjestäjiltä.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen palvelut:

- osa-aikainen erityisopetus: kaikki koulut
- luokkamuotoinen erityisopetus (pienluokat):
 - Kirkonkylä 4 kpl (0–6)
 - Kyröskosken koulut 1 kpl (3–6)
 - Mahnala 1 kpl (4–6, kota)
 - Yhteiskoulu 3 kpl (7–9), Jopo (8–9)

Osa-aikaista, tehostettua ja erityistä tukea saavat oppilaat 20.9.2021:

Osa-aikainen 2019–2020	20,3 %
Tehostettu	12,2 %
Erityinen	11,9 %

Tehostetun sekä erityisen tuen tarve on noussut kunnassamme. Tehostetun tuen tarve vastaa kuitenkin valtakunnallista sekä Pirkanmaan tasoa (12,2 %/12,3 %). Erityisen tuen tarve on noussut ja on valtakunnallista tasoa suurempi sekä selkeästi suurempi Pirkanmaan vastaaviin lukuihin verrattuna (9,5 %/6,7 %).

Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrän kasvuun vaikuttaa entistä varhemmin tapahtuva kolmiportaisen tuen käyttöönotto ja tuen tarpeen arviointi sekä oppilaiden säännöllinen seuranta testeillä. Lukuihin vaikuttaa myös se, että noin 15 oppilasta vuosittain opiskelee tuen tarpeensa takia oman kunnan ulkopuolella. Myös JOPO- opetuksessa on erityisen tuen oppilaita, koska paikallisesti rakennetussa toimintamallissa koulua käymättömät oppilaat ovat pääsääntöisesti JOPO- opetuksessa. Osa-aikaisen erityisopetuksen tarve on laskenut ja on nyt valtakunnallista tasoa hieman alhaisempi (21 %). Laskua selittää yläkoulun osalta JOPO- luokan sekä L- luokan olemassaolo.

Kehittämishankkeet ja kehittämistoimet

Lukuvuonna 2021–2022 käynnissä olevat hankkeet, joihin on saatu ulkopuolista tulorahoitusta.

Hankkeen nimi	Rahoittaja	Avustus €	Omarahoitusosuus €	Käyttöaika
Koulujen kerhotoiminnan kehittäminen	Opetushallitus	16 000	6 858	31.12.2021
Varhaiskasvatuksen esi- ja perusopetuksen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoitamiseen	Opetus- ja kulttuuriministeriö	57 000	2 926	31.12.2022
Lukutaito-hanke (yhteinen varhaiskasvatuksen, kirjaston ja perusopetuksen kanssa)	Opetus- ja kulttuuriministeriö	17 000	1 800	31.7.2022
Suomen malli -kerho-hanke	Aluehallintovirasto	80 000	20 000	30.6.2022
Maahanmuuttajien valmistavan opetuksen integraatio	Opetushallitus	3 500	389	31.7.2022
Oppilaanohjauksen kehittäminen (Tampereen kaupunki)	Opetus- ja kulttuuriministeriö	Avustus maksettu Tampereen kaupungille	1 547	31.12.2022
Oppimisen tuen ja inklusion kehittäminen (Akaan kaupunki)	Opetus- ja kulttuuriministeriö	Avustus maksettu Akaan kaupungille	16 950	31.12.2022
Oppilas ja opiskelijahuollon henkilöstömitoituksen laajentaminen	Opetus- ja kulttuuriministeriö	33 100	14 186	31.12.2022

Palvelujen ostot

Ulkoiset palvelut

Opetuspalvelut	Esi- ja perusopetuspalveluita ostetaan kuntien välisillä sopimuksilla muualta, mikäli oppilaan äidinkieli on ruotsi tai mikäli oppilas tarvitsee sellaisia tukipalveluita oppimisensa tueksi, ettei niitä omassa kunnassa järjestetä. Kunta maksaa toiselle kunnalle kotikuntakorvausta, mikäli sen alueella asuva oppilas käy esi- tai perusopetuksessa toisen kunnan alueella. Nämä maksut ja tulot perustuvat kotikuntakorvauslakiin, eivätkä ole kuntien kesken sovittavissa.
Oppilaskuljetuspalvelut	Esi- ja perusopetuksen kuljetuspalveluja ostettiin n. 800 000 eurolla vuonna 2020. Nykyiset kuljetussopimukset on otettu käyttöön 2019 syyslukukauden alussa.

Sisäiset palvelut

Oppilasruokailupalvelut	Ruokapalvelut ostetaan elinympäristöpalveluilta.
Tilavuokrat	Esi- ja perusopetuksen käytössä oleviin tiloihin kului vuonna 2020 2,4 milj. euroa. Palvelut järjestävät elinympäristöpalvelut.

Toiminnan tunnusluvut

Oppilasmäärä	20.9.2020	20.9.2021	Muutos
Esioppilaat	146	115	-31
1-6 vuosiluokat	753	782	+29
7-9 vuosiluokat	376	361	-15
Oppilasmäärä yhteensä	1275	1258	-7

Vieraskuntalaisia oppilaita on yhteensä 21.

Kuljetusoppilaiden määrä	20.9.2020	20.9.2021	Muutos
Esioppilaat	63	40	-23
1-6 vuosiluokat	275	292	+17
7-9 vuosiluokat	152	145	-7
Oppilasmäärä yhteensä	490	477	-13

Lukiokoulutus

rehtori Merja Heinäaho

	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	1 055 100	1 054 600	1 071 300
Tulot	9 800	9 000	2 000
Netto	1 045 400	1 045 600	1 069 300

Lukion tulojen vähentymisen syynä on puuttuva oppilaiden omavastuu matkakustannuksiin (korjataan muutostalousarvioon) sekä pienentyneet hanketulot.

F.E. Sillanpään lukion tehtävänä on järjestää laadukasta lukiokoulutusta lähialueen nuorille. Lukio toimii vuonna 2011 saneeratuissa kiinteistöissä samoissa tiloissa Yhteiskoulun kanssa. Lukiossa on 6 lehtoria sekä näiden lisäksi 6 lehtoria ja 9 tuntiopettajaa, jotka ovat yhteisiä Yhteiskoulun kanssa.

Peruskoulun päättäneistä Yhteiskoulun oppilaista noin 23 % hakeutui omaan lukioon. Syksyllä 2021 lukion ensimmäisen luokan aloitti 45 opiskelijaa, joista 29 tuli Yhteiskoulusta. Lukioon tuli opiskelijoita myös naapurikunnista Nokialta (1), Sastamalasta (11), Tampereelta (1) ja Ylöjärveltä (5).

F.E. Sillanpään lukio on verkostoitunut Tampereen seutulukioiden kanssa. Tämä mahdollistaa osaamisen, ideoiden ja kokemusten jakamisen. Tänä lukuvuonna keskitymme erityisesti uuden opetussuunnitelman valmisteluun.

Yhteistyö jatkuu Ikaalisten lukion kanssa mm. opinto-ohjauksessa yhdessä toteutettujen oppilaitostutustumisten merkeissä. Teemaopintoja kehitetään yhteissuunnittelun avulla. Myös tutorien koulutus toteutettiin syksyllä 2021 yhteistyössä Ikaalisten lukion ja Ikaalisten kauppaoppilaitoksen kanssa.

Psykologian, filosofian ja ohjelmoinnin opetuksessa tehdään yhteistyötä myös Jyväskylän Yliopiston Avoimen Yliopiston yksikön kanssa. Fysiikassa ja teemaopinnoissa (Työpolku) opiskelijamme vierailevat Tampereen yliopistossa ja Tampereen ammattikorkeakoulun Proakatemiassa.

Kehittämishankkeet ja -toimet

- F.E. Sillanpään lukiossa panostetaan hyvinvointiin ja viihtyvyyteen. Tukea on tarjolla ja mahdollista saada nopeastikin. Lukiolaisten tukena on opettajien lisäksi terveydenhoitaja, psykiatrinen sairaanhoitaja, kuraattori, koulupsykologi ja päihdesairaanhoitaja. Lukiolle nimettiin hyvinvointivastaavat, jotka toimivat läheisessä yhteistyössä opiskelijakunnan hallituksen kanssa.
- F.E. Sillanpään lukiossa opiskelijat auttavat uusia opiskelijoita tutor-toiminnan kautta. Tutor on toisen vuoden opiskelija, joka on saanut tehtävänsä koulutuksen. Opiskelijatutorit toimivat yhteistyössä opinto-ohjaajan ja ryhmänohjaajien kanssa. He opastavat ensimmäisen vuoden opiskelijoita lukion käytänteissä ja kurssien valinnoissa sekä perehdyttävät koulun kulttuuriin. Tutoreiden tärkeä tehtävä on uusien opiskelijoiden tutustuttaminen toisiinsa.
- Vastuullinen suhtautuminen ympäristöön näkyy lukion valinnoissa ja toimintatavoissa. Hämeenkyrön kuntastrategian mukaisesti lukion strateginen päämäärä on hyvinvoiva hämeenkyröläinen. Lukiossa näkyy vahvasti yhteisöllisyys ja FESONJES-henki. Nuorilla on oikeasti mahdollisuus vaikuttaa ja kehittää.

- F.E. Sillanpään lukiossa on tarjolla teemaopintona Työpolku -kurssi, joka on paikallisten yrittäjien kanssa toteutettu hanke. Työpolku on kokonaisuus, joka tukee työllistymiseen vaadittavia taitoja ja tarjoaa oppijoille mahdollisuuden osoittaa osaamisensa lopulta työharjoittelun kautta yrittäjien tarjoamissa työtehtävissä. Onnistuneen työharjoittelujakson päätavoite on työllistää nuoret kesätöihin.
- Työpolku luo kontakteja ja yhteyksiä. Lukion opiskelijoille luodaan perusta toimintamallille, jonka avulla voidaan paremmin toteuttaa lukioiden työelämäyhteistyötä ja varmistaa lukiolaisten mahdollisuus tutustua alueen yrityksiin ja yrittäjyyteen.
- Opetussuunnitelman uudistuminen lisää henkilökunnan koulutustarvetta sekä työvälneiden päivitystä.

Yhteistyö vanhainkodin kanssa

- Aloitteen vanhusyhteistyöstä teki aikanaan LC-Hämeenkyrö. Lukion opiskelijakunta sioutuu yhteistyöhön Siljankodin kanssa. Käytännössä työ tehdään vapaalla ajalla pitkänteisesti ja suunnitelmallisesti koko lukuvuoden ajan. LC-Hämeenkyrö maksaa vanhusyhteistyöhön osallistuville tukirahan, joka maksetaan opiskelijakunnan hallituksen tilille ja näin koko opiskelijakunnan hyödyksi. Koronarajoitukset ovat ainakin toistaiseksi estäneet yhteistyön.

Hankkeet

FES liikkuu (1.8.20 - 30.6.2021) - koordinaattori Iina Salminen

- lukion liikuntatutorit
- toiminnallinen opetus lukiossa
- lukion liikuntapäivät - Eräjormat
- hyvinvointi ja ryhmäytyminen lukiossa

Valtion erityisavustus lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi 15.9.2020-31.7.2021, jonka käyttöaika on jatkettu 31.1.2022 saakka.

Valtion erityisavustus lukiokoulutuksen järjestäjille koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2021-23.

Toiminnan tunnusluvut

Oppilasmäärä	20.9.2020	20.9.2021	Muutos
1 lk.	49	45	-4
2 lk.	31	48	+17
3 lk.	62	35	-27

Vieraskuntalaisia opiskelijoita on yhteensä v. 2021 42.

Elämänlaatu palvelut

elämänlaatu palvelujen esimies Liisa Neronen

euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	1 754 200	1 775 500	1 815 400
Tulot	173 000	201 800	215 000
Netto	1 581 200	1 573 700	1 600 400

Elämänlaatu palveluiden vastuualueelle kuuluvat osavastuualueet:

- Kansalaisopisto
- Kirjastopalvelut
- Kulttuuripalvelut (sis. museot ja musiikkiopiston)
- Liikuntapalvelut
- Nuorisopalvelut

Elämänlaatu palvelujen rooli hyvinvointipalvelujen tarjoajana korostuu kunnan palvelurakenteen muutoksessa. Elämänlaatu palvelut toteuttaa etenkin kuntastrategian avaintavoitetta Hyvinvoiva hämeenkyröläinen tarjoamalla harrastusmahdollisuuksia ja muita hyvinvointia edistäviä palveluita. Elämänlaatu edistetään yhteistyössä kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa harrastustakuusuunnitelman mukaisesti.

Elämänlaatu palvelut tukee seuroja, yhdistyksiä ja yksittäisiä toimijoita jakamalla kohde- ja toiminta-avustuksia. Toimintoja suunnitellaan yhdessä mm. Seuraparlamentin ja yhdistysten kanssa. Kulttuuriparlamentti aloittaa toimintansa 2022. Nuorisopalvelujen kenttätöinnissä yhteistyökumppaneita ovat mm. Etsivä nuorisotyö, Yhteiskoulun oppilaskunta ja Hämeenkyrön seurakunta.

Kuntalaisten osallistaminen ja demokratian edistäminen otetaan kirjaston painopistealueeksi vuonna 2022. Kaikenikäisiä kuntalaisia aktivoidaan osallistumaan ja vaikuttamaan palveluihin, mutta erityisesti nuoret otetaan mukaan kehittämiseen yhteistyössä nuorisovaltuuston ja nuorisopalvelujen kanssa.

Liikuntapalvelut jatkaa urheilukeskuksen kehittämistä yhdessä Elinympäristöpalvelujen kanssa investointisuunnitelman mukaisesti.

Hankkeen nimi	Rahoittaja	Avustus €	Omarahoitusosuus €	Käyttöaika
Lukutaito-hanke (yhteinen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa)	Opetus- ja kulttuuriministeriö	17 000	1 800	31.7.2022
Yhtä matkaa –hanke kouluissa tehtävään nuorisotyöhön	Opetus- ja kulttuuriministeriö	45 000		2.11.2020-1.11.2022
Liikuntaa lähiympäristössä	Aluehallintovirasto	12 200	6 100	1.1.2021 – 31.3.2022

Palvelujen ostot

- laajan oppimäärän mukainen musiikin taiteen perusopetus ostetaan Pirkanmaan musiikkiopistolta
- Kirjastoauton kuljetus hankitaan ostopalveluna. Autossa on mukana virkailija pääkirjastolta
- erilaisia esiintyjä- ja tapahtumapalveluja
- latujen ja liikuntapaikkojen kunnossapitoa

Määrärahavaroja ja muutostietoja

- Nuorisopalvelujen kenttätyö kiertelevä auto jatkaa toimintaansa kesäviikonloppuisin
- Nuorisovaltuuston omaan toimintaan on varattu nuorisopalvelujen määrärahasta 3 000 euroa.
- Kansalaisopiston tavoitteena on järjestää riittävästi oppitunteja, jotta opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus pysyy nykyisellä tasolla.
- Kirjaston PIKI -kimpan kanssa jatketaan yhteishankintaa (mm. kirjastojärjestelmä, verkkokirjasto, e-aineistot). Hämeenkyrön maksuosuus ja tilastoitu käyttö perustuu kunnan asukaslukuun.
- Järvenkylän uimarannalle palkataan kesäkaudeksi uimavalvojat ja uimakoulun henkilöstö
- Kulttuuripalvelut on mukana Tampereen kaupungin hankkeissa "Kulttuuri ja taide virtaa", "Kulttuurin palvelunohjaus" ja "Operaatio Pirkanmaa".
- Kulttuuripalvelut varautuu tuleviin muutoksiin järjestelemällä toimintaa uudelleen. Elämänlaatu- ja palvelujen sisällä alkaa uuden henkilön perehdytys kulttuuritehtäviin.

Elinympäristöpalvelut

Palvelujohtaja Ritva Asula-Myllynen
Lautakunnat elinympäristölautakunta ja lupajaosto

Elinympäristöpalvelut (ilman vesihuoltolaitosta)

Euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	8 257 100	8 156 800	8 359 100
Tulot	9 332 200	9 576 800	9 750 400
Netto	+1 075 100	+1 420 000	+1 391 300

Työllisyyspalvelut, yrityspalvelut sekä asiointipiste siirtyvät elinympäristöpalveluihin 1.1.2022 alkaen. Siirtyvien toimintojen eurot eivät sisälly yllä olevan taulukon lukuihin.

Työllisyyspalvelut

Euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	1 511 100	1 786 200	1 614 700
Tulot	283 900	318 600	335 400
Netto	1 227 200	1 467 600	1 279 200

Yrityspalvelut

Euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	305 100	313 600	300 000
Tulot	5 000	0	0
Netto	300 000	313 600	300 000

Asiointipiste

Euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	86 000	55 900	54 300
Tulot	9 600	10 000	10 000
Netto	76 400	45 900	44 300

Siirtyvät toiminnot yhteensä

Euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	1 902 200	2 155 600	1 969 000
Tulot	298 600	328 600	345 400
Netto	1 603 600	1 827 000	1 623 500

Elinympäristöpalvelut
**sisältäen myös työllisyyspalvelut, yrityspalvelut sekä asiointipisteen (ilman vesi-
 huoltolaitosta)**

Euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	10 159 400	10 312 400	10 328 100
Tulot	9 630 800	9 905 400	10 095 800
Netto	528 500	407 000	232 300

Palvelualueen yhteiset tavoitteet

Strateginen päämäärä: Hyvinvoiva hämeenkyröläinen

Avaintavoite: Kaikenikäisten kuntalaisten elämänlaadun edistäminen

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö
Kokemustiedon kerääminen kuntalaisilta rakennetun ympäristön hyvinvointivaikutuksista	Toteutetaan sähköinen kysely, jonka perusteella tehdään esitykset vuoden 2023 talousarvioon hyvinvoinnin parantamiseksi.	elinympäristöjohtaja

Strateginen päämäärä: Ohittamaton Hämeenkyrö

Avaintavoite: Ohittamattomat elinkeinopalvelut

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö
1. Yritysten määrän lisääntyminen kunnassa 2. Nykyisten yritysten tarpeista huolehtiminen	1. a) Kuntaan tulleiden uusien yritysten määrä b) Kuntaan perustettujen uusien yritysten määrä 2. Yritysvierailujen määrä	elinkeinojohtaja

Strateginen päämäärä: Ohittamaton Hämeenkyrö

Avaintavoite: Ohittamattomat asumispalvelut

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö
Maankäyttöpoliittikan päivittäminen	Maankäyttöpoliittinen asiakirja päivitetty ja hyväksytty.	kaavoituspäällikkö

Strateginen päämäärä: Pirkanmaan vihreä helmi

Avaintavoite: Kestävä ja resurssitehokas toimintatapa kuntataloudessa

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö
Rakennetun omaisuuden arvosta huolehtiminen	Toteutetaan palvelurakennusten salkutus yhteistyössä Maakuntien tilahankkeen kanssa	tilapalvelupäällikkö

Hallinto- ja toimistopalvelut

toimistopäällikkö Sari Hietala-Karlsson

Euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	425 000	454 800	423 600
Tulot	304 500	310 000	351 300
Netto	120 500	144 800	72 300

Asiointipiste siirtyy 1.1.2022 hallinto- ja toimistopalveluihin. Asiointipisteen eurot sisältyvät yllä olevan taulukon lukuihin.

Hallinto- ja toimistopalvelut tuottaa:

- toimisto- ja asiantuntijapalvelut elinympäristöpalveluille ja vesihuoltolaitokselle
- elinympäristölautakunnan ja lupajaostoon sihteerin tehtävät, asioiden valmistelu ja toimeenpanon tuki
- elinympäristölautakunnan ja lupajaoston esittelijän tehtävät
- paikkatieto- ja palvelualueen digitaalisten palvelujen koordinointi
- asiakaspalvelu kuntalaisille

Määräraharavauksia ja muutostietoja

Määrärahat on varattu toimistosihteerien (3), toimistopäällikön ja elinympäristöjohtajan palkkaukseen sekä elinympäristölautakunnan ja lupajaoston kuluihin. Asiointipisteen kulut 1.1.2022 alkaen.

Tilapalvelut

tilapalvelupäällikkö Harri Jääskeläinen

Euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	3 422 300	3 045 200	3 161 500
Tulot	6 841 000	6 670 700	6 001 600
Netto	+3 418 700	+3 625 500	+2 840 100

Tilapalvelujen vastuualueelle kuuluvat kunnan rakennuskantaomaisuuden hallinta, rakennusten elinkaaren aikaisesta suunnittelusta, toteutuksesta, kunnossapidosta ja purkamisesta vastaaminen sekä kiinteistöjen piha-alueiden hoito. Tilapalvelut vastaa kunnan palvelurakennusten vuokraustoiminnasta sekä vuokratilojen hoidosta ja kunnossapidosta sopimusten mukaisessa laajuudessa.

Määräraharavauksia ja muutostietoja

- tekniikkatalon purkamiseen varattu määrärahaa 130 000 euroa
- Siivouskulujen tuloutuksen siirto ateria- ja puhtauspäalveluille, tämän takia tulot pienyvät
- Metsänmyyntitulojen siirto yhdyskuntatekniikan vastuualueelle

Ateria- ja puhtauspalvelut

ateria- ja puhtauspalvelupäällikkö Erja Tomminen

Euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	2 671 400	2 676 600	2 749 700
Tulot	1 800 700	2 242 800	2 934 300
Netto	870 700	433 800	+184 600

Ateriapalvelut tuottaa ravitsemussuositusten mukaista, laadukasta ja kustannustehokkaasti tuotettua ruokapalvelua kunnan muille yksiköille. Monitoimikeskus Sillan ja terveyskeskuksen keittiöt toimivat valmistuskeittiöinä ja muut keittiöt (Heinijärven koulu/pk, Sasin pk, Mahnalan Ympäristökoulu, Kyröskosken koulu, Yhteiskoulu/lukio) palvelukeittiöinä.

Puhtauspalvelut tuottaa kunnan palvelurakennusten siivouksen, lukuun ottamatta perusturvan ja Monitoimikeskus Sillan tiloja. Osa palvelusta tuotetaan kunnan omana työnä ja osa ostopalveluna. Kunnan omana työnä siivotaan Yhteiskoulu, Kyröskosken koulu, Mahnalan Ympäristökoulu sekä Heinijärven ja Sasin päiväkodit. Ostopalvelukohteita ovat Heinijärven koulu, palolaitos, liikuntahalli Koskensyke ja nuorisotalo. Lisäksi ostopalveluna siivotaan muutamia pieniä siivouskohteita.

- Sähköisen tilausjärjestelmän kehittäminen henkilöstöresurssi (6kk) + integraatio Jamix/Päikky 29 000 euroa
- Omavalvontasovelluksen käyttöönotto 5 500 euroa
- Sijaisuuksiin on varauduttu vuoden 2020 tilinpäätöksen tasolla
- tulojen kasvu johtuu siivouskulojen tuloutuksen siirrosta tilapalveluilta ateria- ja puhtauspalveluille

Yhdyskuntatekniikka

yhdyskuntatekniikan päällikkö Jari Luoma

euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	940 300	1 036 200	1 076 600
Tulot	212 700	202 800	298 200
Netto	727 600	833 400	778 400

Yhdyskuntatekniikan vastuualue huolehtii kunnan rakennetusta ympäristöstä, sen suunnittelusta, kehittämisestä ja kunnossapidosta sekä infrahankkeiden toteuttamisesta. Vastuualue pitää kunnossa kaavakadut (n. 58 km) ja sopimuksiin perustuen yksityisteitä (217 km), edistää liikenneturvallisuutta, avustaa yksityisteitä määrärahojen puitteissa, ylläpitää kunnan varastoa ja konekeskusta, hoitaa puistot, leikkipaikat, katujen viheralueet, vesireitit ja venepaikat, matonpesupaikat ja torin. Elinympäristölautakunta päättää yksityistieavustukset. Vastuualue hoitaa myös ajoneuvojen siirtämisestä aiheutuvat tehtävät. Vastuualueeseen sisältyvät vuoden 2022 alusta myös metsät ja pellot.

Määrärahavaroja

- yksityistieavustukset 37 000 euroa

Ympäristöpalvelut

elinympäristöjohtaja Ritva Asula-Myllynen

elinympäristöjohtaja toimii palvelualueen esimiehenä

euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	884 200	999 900	1 002 200
Tulot	182 900	160 500	175 000
Netto	701 300	839 400	827 200

Ympäristöpalvelujen vastuualueelle kuuluvat:

- kaavoitus
- maankäyttö
- ympäristönsuojelu
- rakennusvalvonta
- ympäristöterveydenhuolto

Kaavoitus vastaa kunnan alueiden kehittämisestä yleis- ja asemakaavoituksella. Kaavoitus jalostaa kunnan raakamaata myytäviksi tonteiksi sekä tukee eri toimintojen, kuten asumisen ja työpaikkojen sijoittumista kuntaan. Kaavoituspäällikkö toimii kaavasuunnittelijan esimiehenä.

Maankäyttö tekee kunnan maanhankintaa ja -myyntiä, vastaa kunnan maa-aines- ja mitauspalveluista, suorittaa maa-aineslain mukaisia tehtäviä. Maankäyttöinsinööri toimii mittamiesten esimiehenä.

Ympäristönsuojelu vastaa erityislainsäädännön mukaisista viranomaistehtävistä ja ratkaisee, myöntää ja valvoo ympäristölupia sekä lievittää ja ennaltaehkäisee osaltaan kunnan ympäristöhaasteita. Kunnalla on sopimus Ympäristöterveys Pirtevan kanssa siitä, että se huolehtii kunnan alueella ympäristöterveyden viranomaisvalvonnasta, ohjauksesta ja neuvonnasta sekä eläinlääkintähuollosta, eläinsuojelusta ja eläintautien vastustamisesta.

Rakennusvalvonta vastaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista viranomaistehtävistä, valvoo ja luvittaa rakentamista sekä huolehtii kuntakuvasta ja -ympäristöstä.

Määrärahavarauksia:

- Kaavoitus Asiantuntijapalveluiden osto 77 000 euroa
- Ympäristönsuojelu Kesätyöntekijä 29 000 euroa
- Rakennusvalvonta Ohjelmistojen päivitykset ja järjestelmän vaatimat muutokset 30 000 euroa
- Ympäristöterveydenhuollon maksuosuus (Pirteva) 225 000 euroa.

2022 talousarvio ei sisällä kaavoitusohjelmaa.

Yritys- ja työllisyyspalvelut uusi vastuualue 1.1.2022 alkaen elinkeinojohtaja

Euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot			1 914 700
Tulot			335 400
Netto			1 579 200

Vastuualue on uusi elinympäristöpalveluissa. Vastuualue pitää sisällään yritys- ja työllisyyspalveluiden osavastuualueet.

Työllisyyspalvelut käsittävät työllistämistä edistävät työvalmennusyksiköt, nuorten starttipajan, etsivän nuorisotyön ja kierrätyskeskuksen. Työllisyyspalveluiden palveluja ovat työ-, yksilö- ja ryhmävalmennus, palveluohjaus, työkykyneuvonta ja työllistämistoiminta.

Vesihuoltolaitos

yhdyskuntatekniikan päällikkö Jari Luoma

Euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Menot	1 278 800	1 342 400	1 278 900
Tulot	2 258 600	2 193 100	2 188 800
Netto	+979 700	+850 700	+909 800

Vesihuolto vastaa veden hankinnasta eli veden johtamisesta, käsittelystä ja toimittamisesta talousvetenä käytettäväksi sekä viemäröinnistä eli jäteveden, huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamista sopimusten mukaisesti.

Vesihuollon piirissä on n. 3171 kulutuspistettä, joista 41 on vesiyhtymiä, 3 viemäriyhtymää ja 1 vesi- ja viemäriyhtymä. Kunnan jätevedenpuhdistamolla käsitellään myös Viljakkalan alueen jätevedet. Miharin vedenottamon omistavat Nokian kaupunki 60 % ja Hämeenkyrön kunta 40 %. Miharista pumpatun lisäksi vettä ostetaan Kyröskosken Vesihuolto Oy:ltä ja Hämeenkyrön Vesi Oy:ltä. Yhdyskuntatekniikan päällikkö toimii 06/2021-06/2022 Hämeenkyrön Vesi Oy:n toimitusjohtajana.

Vesihuoltolaitos toteuttaa vesihuollon rakennushankkeet.

Määrärahavaroja:

- pienentyneiden tulojen syynä on arvoitu kulutuksen lasku sekä pienentyvät liittymismaksutulot
- vesi- ja jätevesimaksutuotot 1 719 800 euroa
- liittymismaksut 90 000 euroa
- veden osto 145 600 euroa
- lietteen käsittely ja kuljetus 90 000 euroa

Valtuuston hyväksymään omistajapolitiikkaan sisältyy määräys, että vesihuoltolaitoksen peruspääoman korko hyväksytään vuosittain talousarvion yhteydessä. Vuodelle 2022 peruspääoman korko on 0,5 %. Vesilain mukaan vesihuoltolaitoksen on katettava menonsa maksutuloilla ja vuonna 2022 on ennakoitavissa maksujen tarkistus.

Investoinnit

Investointiosan laadinnan pohjana on ollut taloussuunnitelman 2021 investointiosa. Suunnitelmaa on korjattu muuttuneilla tiedoilla ja siihen on lisätty uusia hankkeita. Investointiosa on tehty kolmelle vuodelle, lisäksi joitakin hankkeita on siirretty toteutettavaksi myöhemmin ottamatta tässä kantaa toteutusvuoteen.

Määrärahat ovat sitovia hankkeittain. Lautakunnat päättävät määrärahojen käytöstä eri kohteisiin esim. elinympäristölautakunta päättää jakaa tiestön määrärahan.

Investointiosa suunnitelmavuosien osalta päivitetään sopeuttamisohjelman myötä.

Maa- ja vesialueet, kiinteistöt

Hanke	Kokonaiskustannus	2022	2023	2024	myöhemmin	lisätiedot
Kiinteistöjen hankinta		150 000	150 000	150 000		Hallitus tekee aina erillisen päätöksen maanhankinnasta. Määrärahalla varaudutaan maan hankkimiseen Hämeenkyrönväylän lähetyviltä.
Kiinteistöjen myynti		-100 000	-100 000	-100 000		Suunnitelmana myydä muutama asuinrakennuspaikka sekä yritysrakennuspaikka. Aurinkopelto, Hanhijärvi.
Rakennuspaikkojen myyntikuntoon saattaminen		50 000	50 000	50 000		
Menot		200 000	200 000	200 000		
Tulot		-100 000	-100 000	-100 000		
Yhteensä		100 000	100 000	100 000		

Osakkeet ja osuudet

Hanke	Kokonaiskustannus	2022	2023	2024	myöhemmin	lisätiedot
Saskyn peruspääoman korotus	1 500 000	500 000	500 000			Ensimmäinen osa maksettu 2021. Kokonaiskustannus 3,3 milj. euroa, kunnan osuus 50 %.
Konsernin lisäpanostus		100 000	400 000			Konserniyhtiöiden lisärahoitustarpeen ratkaisu.
Yhteensä		600 000	900 000	500 000		

Rakennukset

Hanke	Kokonaiskustannus	2022	2023	2024	myöhemmin	lisätiedot
Kyröskosken urheilukeskuksen kokonaisuus (2020-2022)		154 000	958 000	80 000		Poistetut kohteet yliviivattu Liikunnallinen liikennepuistohanke 286 000 euroa 2022 Pumptrack + valaistus 65 000 euroa 2022 Tenniskentän pinnoitus ja aidat 59 000 euroa 2022 Padelkenttä 44 000 e 2022 Huoltorakennuksen suunnittelu 30 000 euroa v. 2022 Huoltorakennus 900 000 e v. 2023 Ulkokuntosali 58 000 e v. 2023 Pihan asfaltointi 80 000 euroa v. 2024
Urheilukeskuksen avustustulo						Kohteelle haettavissa avustusta.
Kiinteistötoimen rakennushankkeet		100 000	200 000	200 000	200 000	Yhteiskoulun kamerat ja kone 30 000 euroa, Sasin päiväkodin lastauslaituri suunnittelu ja toteutus 30 000 euroa, elinympäristöjohtajan päätöksellä käytettävä 40 000 euroa
Siljankoti		34 000				Remontti: lattioiden muovimattopintojen uudistaminen (terveystarkastaja todennut), lääkehuone, toimistotilan/taukotilan uudistaminen tarkoitusta vastaavaksi, keittiökalusteiden uusiminen
Hämeenkyrötalo		300 000	1 200 000	1 500 00		Sisältää purkamista ja suunnittelua
Mahnalan puukoulun peruskorjaus		300 000				Kuuluu alkuperäiseen päätökseen
Mahnalan Ympäristökoulun ensikertainen kalustaminen		100 000				Pyritään hyödyntämään olemassa oleva kalusto
Menot		988 000	2 358 000	1 780 000		
Tulot		0	0	0		
Yhteensä		988 000	2 358 000	1 780 000		

Liikenneväylät

Hanke	Kokonaiskustannus	2022	2023	2024	myöhemmin	lisätiedot
Tiestöhankkeet		100 000	200 000	300 000		- Taajamien asfaltoinnin saneeraukset 50 000 euroa - Katuvalaistuksen saneeraus 50 000 euroa
Asemakaavakadut- ja alueet (ent. Rakentamattomat asemakaavatiet ja viheralueet)		160 000	100 000	200 000		Lautakunta hyväksyy työohjelman
Hanhijärven asemakaava-alue		700 000	600 000	100 000		HUOM! Kustannusarvio on vasta valmisteilla
Hämeenkyrönväylä		650 000	400 000			Maksuohjelman mukaan
Torin perusparannus		50 000				Suunnittelu ja toteutus
Yhteensä		1 610 000	1 300 000	600 000		

Vesihuolto

Hanke	Kokonaiskustannus	2022	2023	2024	myöhemmin	lisätiedot
Vesihuoltohankkeet		200 000	200 000	500 000	600 000	-Etäluettavat vesimittarit 50 000 euroa -Viemäriverkoston ja laitteistojen saneeraus 100 000 euroa -Vesijohtoverkoston ja laitteistojen saneeraus 50 000 euroa
Hanhijärven asemakaava-alue (vesihuollon suunnittelu ja toteutus) uusi asemakaava-alue		400 000	200 000	50 000		HUOM! Kustannusarvio on vasta valmisteilla
Viemäriverkoston laajentaminen		0	470 000	300 000		Hanke voidaan tarvittaessa siirtää (Kotirannantie, Pinsiö-Pentinmaa)
Asemakaava-alueiden vesihuolto		0	100 000	70 000	70 000	
Yhteensä		600 000	970 000	920 000		

Puistot ja yleiset alueet

Hanke	Kokonaiskustannus	2022	2023	2024	myöhemmin	lisätiedot
Puistot ja leikkikentät		30 000				Suunnittelu ja toteutus
Harjun kuntoradan perusrannus		30 000				Loppuradan kunnostaminen kivituhkalla
Pappilametsän kuntorata		0	30 000			
Tapahtuma-alueen suunnittelu, selvitykset ja toteutus		30 000				
Yhteensä		90 000	30 000	0		

Irtaimisto

Hanke	Kokonaiskustannus	2022	2023	2024	myöhemmin	lisätiedot
Hallintopalvelut		90 000	60 000	60 000		2022 sähköinen arkisto, sähköinen allekirjoitus, konserniohjelma, taloussuunnitteluohjelma, raportointiohjelma Alk. 2023 uuden taloushallintojärjestelmän käyttöönotto
Sivistyspalvelut		74 000	12 000			Kirjaston ilmanjäähdytin 2022, Kyröskosken koulun 3 luokan kalustaminen 2022 Lainausautomaattien hankinta vuonna 2023/2024
Elinympäristöpalvelut		30 000				GPS-mittauslaitteisto (Maankäyttö)
Yhteensä		194 000	72 000	60 000		

INVESTOINNIT YHTEENSÄ		2022	2023	2024
Maa- ja vesialueet, kiinteistöt	menot	150 000	150 000	150 000
	tulot	-100 000	-100 000	-100 000
Osakkeet ja osuudet	menot	600 000	900 000	0
Rakennukset	menot	988 000	2 358 000	1 780 000
	tulot	0	0	0
Liikenneväylät	menot	1 610 000	1 300 000	600 000
Vesihuolto	menot	600 000	970 000	920 000
Puisto- ja yleiset alueet	menot	90 000	30 000	0
Irtaimisto	menot	194 000	72 000	60 000
	menot	4 232 000	5 780 000	3 510 000
	tulot	-100 000	-100 000	-100 000
	yhteensä	4 132 000	5 680 000	3 410 000

TA ja MTA 2021 investointikohteet, joita ei ole TA 2022 investointiosassa**Rakennukset**

Hanke	TA 2021	MTA 2021	2022 - 2023	lisätiedot
Kotorinne; E-talon ja C-talon putki- ja märkätilaremontti	350 000	200 000	480 000	MTA 2021: C-talon putki- ja märkätilaremontti siirretään vuodelle 2022
Kotorinteen remontti ja suunnittelu (tilamuutokset) E ja D talo	30 000	30 000	100 000	TA 2021: Tällä järjestelyllä saadaan toimintoja selkeytettyä, kun valvontaa tarvitsevat asukkaat, palveluasumiset ja tukiasumiset saadaan omiin yksiköihin.
Veteraanitalon tilamuutosten suunnittelu ja toteutus	30 000	30 000	100 000	TA 2021: Määräraha oli jo vuodella 2020. Hanke ei toteutunut. Veteraanitalon sauna- ja allastila remontoidaan asunnoiksi.
Yhteensä	410 000	260 000		

Vesihuolto

Hanke	TA 2021	MTA 2021	2022 - 2023	lisätiedot
Kotirannantien alueen viemärointi	20 000	0	120 000	MTA 2021: Hanke voidaan siirtää
Tippavaaran asemakaava-alue uusi asemakaava-alue			180 000	TA 2021: Vesihuollon kehittämissuunnitelman mukainen toimenpide. Suunnittelu 2022. Rakentaminen etenee kaavoituksen mahdollistamalla aikataululla.
Pinsiö-Pentinmaan alueen viemärointi	30 000	0	630 000	MTA 2021: Päivittyy kaavoitusohjelman mukaan
Asemakaava-alue Kauppakaari, Kimpitie, Reunakuja	150 000	150 000	100 000	TA 2021: Alustava kustannusarvio Kimpitie ja Reunakuja 200 000 euroa ja Kauppakaari 50 000e euroa
Yhteensä	200 000	150 000		